

3/22/9

వ త్రి ది న ము వ్ర క టి ం వ ం బ డు ను
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

వంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1929-వ నం జనవరి నెల 17-వ తేది గురువారము { No. 240
Vol. 16 } శ్రీ విభవసామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ నవమి { నంచిక ౨౪౧

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వ త్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును. దురదను తొలగించును

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవి వంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినద.

అమృతంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు
శక

109, ఫ్రేరింగ్స్ట్రీట్, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

THE QUILON BANK Ltd.,

క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్

10

(1919 నంబరమున స్థాపించబడినది)

ప్రధాన కార్యాలయము:—క్విలన్, మదరాసు బ్రాంచి 165, బ్రాడ్వే. పోస్టు బాక్సు 194.

15-1-29 నంబరమునండి, ప్రధాన కార్యాలయమునందును, బ్రాంచిలందును యీ క్రింద వివరింపబడిన రేట్ల ప్రకారము ఫి క్సెడు డిపాజిట్లు తీసికొనబడును.

6 మాసముల డిపాజిట్లకు	నంబరమునకు నూటికి 5 1/2 చొప్పున
1 సంవత్సరమునకు	" " 6 1/4 చొప్పున
2 సంవత్సరములకు	" " 6 1/2 చొప్పున
3 సంవత్సరములకు	" " 7 చొప్పున

అన్ని విధముల కాతావ్యాపారమును ఆంగీకరించబడును. వ్యాపారపద్ధతులకు ప్రధాన కార్యాలయమునకుగాని బ్రాంచీలకుగాని వ్రాయుదు.

C. P. MATTHEN,
Managing Director.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

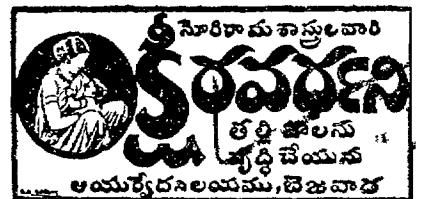
“మక్కిన్సీ” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్ల గ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన ఆచార్య వ్రతురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము.

మొదటి 1-కి రు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

3814

ఆయుర్వేదాషధ రత్న కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నాల రు. 2, భన్మవశాళిక రు. 1 (2046) వార్షిక శ్రీపాద కృష్ణమా క్రికా స్ట్రీ, రెవెనూరు.

మీకు ఇది సరే

కోఆయిట్ / వెంటుకలప కాళ్ళకముగ మొత్తమున
చేయును. బుడ్డి రు. 8 ఈ గ్రంథము వర్క్కు రు. 2-0-0 మా
త్రం. అద్రు. భన్మవశాళిక, వాయునికల్లి,
5420 శేటపాలెం పోస్టు కాపట్టకాలాకా.

జిల్లా కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు,
లిమిటెడ్, కాకినాడ.

ఈ బ్యాంకింగు రు 50/- లకు లోబడిన
మొత్తములను ఒక సంవత్సరము అంతకు మించిన
వాయిదాలకు రు 100/- కి నంబర 1-కి రు 5,000 ల
చొప్పున వడ్డీ శేటుకు డిపాజిట్లును ఆంగీకరించ
దరు. వడ్డీ రు 5/- ల నుణజములపైని లెక్కింపబడి.
6 మాసముల కొకసారి యివ్వబడును.

పారుశెల్లి వెంకటరామయ్య,

(నం. 100)

కార్యదర్శి

పెన్నవూరి బజారు ధరలు

1929 సం. జనవరి 17-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

పిల్లవూరుపల్లె

పిల్లవూరుపల్లె 99 వ 42 కలవి లా 18 0 0 13 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 దిబ్బ 18 8 0 14 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 దిబ్బ 15 8 0 17 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 11 0 0 13 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 21 0 0 21 0 0

2. ధాన్యములను

పిల్లవూరుపల్లె 99 15 0 0 17 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 15 0 0 17 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 16 0 0 17 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 15 8 0 17 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 10 8 0 11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

పిల్లవూరుపల్లె 99 145 0 0 150 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 14 0 0 21 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 47 0 0 48-0-0

పిల్లవూరుపల్లె 99 110 పిండ్లకొమ్మ 101

పిల్లవూరుపల్లె 99 102 0 0 103 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

పిల్లవూరుపల్లె 99 101 0 0 108 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 65 0 0 70 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 68 0 0 70 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 60 0 0 67 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 40, 45

పిల్లవూరుపల్లె 99 50, 55

పిల్లవూరుపల్లె 99 28 8 0 49 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 27 2 0 27 6 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 35 0 0 70 0 0

5. ఇనుము

పిల్లవూరుపల్లె 99 82 0 0 84 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 24 0 0 35 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 30 0 0 35 0 0

6. నూలు

పిల్లవూరుపల్లె 99 8 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 5 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 6 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 11 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 6 1 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 10 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 4 12 8

7. దూద

పిల్లవూరుపల్లె 99 85 8 0

8. లోహములు

పిల్లవూరుపల్లె 99 60 4 0 62 8 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 21 0 0 21 2 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 18 7 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 242 0 0 245 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 295 0 0 300 0 0

9. రంగులు

పిల్లవూరుపల్లె 99 58 0 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 10 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 10 0

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 9

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

పిల్లవూరుపల్లె 99 1 8

ద. ఇ. సంస్థాన ప్రజలమహాసభ

భారతదేశమున సమాఖ్యపద్ధతి యుండవలెను

పర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి యధ్యక్షకోపన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము

దక్షిణభారతీయ సంస్థాన ప్రజల మహాసభ ఈ నెల 14 తేదీన తిరువేండ్రమునందు పర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి యధ్యక్షత్వక్రింది పరమేశ్వరయ్యయ్య పద్ధతియొక్క పండిత మిగుల మనోహరముగ ఆలంకరింపబడిన పండితమిత్ర తిర్యమలలుగల భారతదేశాధీశులతోకల ఎగురుచుండెను. ప్రతిభావంతులైన మహా జాషీర్ మెనూరు, పురుషోత్తం, కొచ్చి, హైదరాబాదు మున్నగు సంస్థానముల నుండి 50 మంది ప్రతినిధులును, సంస్థానముల కాసనభూప్రతినిధులును అనేకులు వచ్చిరి గొప్ప ఉత్సవముతో అధ్యక్షులను సభామంటవమునకు గొంపోయిరి. సభాకార్యక్రమము స్వాగతగీతములతో ప్రారంభింపబడినది. పిదప పర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యయ్య, నేలం విజయరావు బాచారీయర్, జి. బి. ఎం. రామచంద్రరావుగారు మున్నగు వారినుండి వచ్చిన సందేశములు చదువబడినవి.

స్వాగతోపన్యాసము

తరువరి పి. కె. శారాయపల్లెగారు తమ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షకోపన్యాసమును గావించిరి ఆయుతశ్వాస మిక్రింద సంగ్రహింపబడినది.

అధ్యక్షా, సభాసదులారా, నేను ఆహ్వాన సంఘసభ్యుల తరపున మీకు స్వాగత మొనగుచున్నాను. ప్రస్తుత సమయమున మనమునందలి నెట్టి కష్టమైన ప్రశ్న యెదుర్కొనుచున్నదో మీరందరకు గ్రహించియు యుండుదురు. సంస్థానములచరిత్ర మన మారత రంగము ప్రారంభమయ్యెను ఈ సమయమున సంస్థాన ప్రజల యాందోళనము నణచివేసి వారికి శ్వాసమొగడుటకు ఏకీ నిసాధ్యపడినది. ఇట్లు కవిటీవారి యెదుట సంస్థానప్రజలు సాక్ష్యమొసగుట కవకాశము గలగజేయబడుట లేదని మీకెల్లరకు తెలిసినవిషయమే. సంస్థానాధీశుల తరపున ఈ కవిటీవారియెదుట సంస్థానాధీశుల యధికారము, గౌరవము మున్నగునవి ఆధి క మ గుట కవకరించుకొని సాక్ష్య మొసగబడిన ఆందుచేత బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారివలన యిద యాశయములు నెరవేరునని గాని సంస్థానాధీశులు తమ సంస్థానములందు ప్రజాపరిపాలనమును నెలకొల్పుదురనిగాని మనము తలంప జాలము. మనము ప్రజాపరిపాలనమును సంస్థానములందు ప్రవేశపెట్టి గౌరవనీయ స్వతంత్రత సాధారణది వివిధ సంస్థానముల ప్రజలను కలిసి పనిచేయవలెను.

స్వదేశ సంస్థానములకును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకును గలసంబంధము కొన్ని చోట్ల ఒడంబడికలపైనిపడుటపైని, మరి కొన్ని చోట్ల ఆచారమువాదుకలపైని ఆధారపడి యున్నది. ఏరియొక ముఖ్యమున విషయ మేమన సంస్థానాధీశులు బ్రిటీషు ఇండియా దొరతనమువారి యధికారముననుండక పరాపరిగ బ్రిటీషు రాజ్యాధికారములకు తోబడియుండుట సంస్థానాధీశులు నిరంకుశాధికారమును వహించి తమ పరిపాలనమును గురించి యెంత శ్వాసమైన విమర్శ ములపై నను గావించినయో యున్నారో పత్రికలను నిర్బంధములకు పాలు గాంచుచున్నారు. సంస్థానములకు పైని ప్రయోగపడుట పత్రికలు వారి ప్రభుత్వమునుగురించి విమర్శలు గావించినచో అట్టి పత్రికలు తమ సంస్థానములతోనికి రాకుండ నిషేధించుచున్నారు. సంస్థానప్రజల హక్కులకు చాల భంగము కలుగుచున్నది స్వదేశసంస్థానములందు ప్రస్తుతము గల పరిపాలనాపద్ధతులు పూర్తిగ మాన్యచెదవలసిన యావశ్యకతనుగూర్చి నేను మీకు వివరముగ చెబువ సవసరములేదు.

భాగ్యతాయుతప్రభుత్వము

ఇక్కడ సంస్థానములందుగల చెడుగులకు బోడ్రోలు టకు భాగ్యతాయుత పరిపాలనమును నెలకొల్పుటకత్త తోక నూర్చును లేదు. ఇందుజలన బ్రిటీషుదొరతనమువారి యధికారము సంస్థానములపై క్రమేణా క్షీణించుటయేగాక సంస్థానములకు గల వివిధసంస్థానములధ్యక్ష నైకమత్యము పెంపొందగలదు సంస్థానప్రజలకు భాగ్యతాయుత పరిపాలనము నొసగుటకు పరియోగ కాల మింకను రా లేదని బి. రో. బా.

గయకౌరుగారు నుడిచిరి సంస్థాన ప్రజలు భాగ్యతాయుత పరిపాలనమున కర్హులుగలేరన్నచో ఈతప్పుయెవరిది? దానిని సంస్థానాధీశులు గ్రహించుట ముఖ్యము. సంస్థానాధీశుల తరపున ముట్టాడుచు కల్లులునొసా గారును, దాని రమ్ బ్రూక్ విలియమ్సుగారును బ్రిటీషుఇండియాప్రజల భాగ్యతాయుత పరిపాలనము నొసగుటకు సంస్థానాధీశులెట్టి యాటంకమును గలుగజేయరని చెప్పిరి. అట్టిరీతిని అట్టి భాగ్యతాయుత పరిపాలనమునుసంస్థానాధీశులు మాత్రము తమ ప్రజలకు యొసంగగూడదు?

నెహ్రూనివేదిక

సంస్థాన ప్రజలయెడల బ్రిటీషు ఇండియాప్రజలెట్టి యభిప్రాయములను గలిగియున్నావో కొంచెము గమనించవలెను. ఇటీవల నీవిషయమును గూర్చి నెహ్రూనివేదికలో నేమి చెప్పబడినో చూడుడు నెహ్రూనివేదిక యెంతయు తమమైనదైనను అందు ఈ ముఖ్యవిషయం కంపెనీవారిని స్వదేశసంస్థానములకును మధ్యగావింపజేసిన యొడంబడికల నట్లెయ్యించుటకు నిశ్చయించుచున్నది దీని వలన సంస్థాన ప్రజలలో చాల నితత్వాచారము జనించెను. ఈ నివేదిక సంస్థానముల సమస్యను సంతృప్తికరముగ వర్ణించుటకు రిందులేదు. నెహ్రూనివేదికయందు ఈ విషయమునగల తోపమును కలకత్తాకాంగ్రెసుసభవారు గుర్తించి సంస్థానములందు ప్రజలకు భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వము నెలకొల్పుటకు సంస్థానప్రజలకు కాంగ్రెసువారు తోడ్పడుటకు సంసిద్ధత చూపినందులకు మనము వారికెంతయు కృతజ్ఞులమైయుండవలెను.

సమాఖ్యపద్ధతి

సంస్థానములందు భాగ్యతాయుత పరిపాలనమును నెలకొల్పుచో కొన్ని కష్టతరములను క్రశ్న లుడయింపవచ్చును. బ్రిటీషుఇండియాకును సంస్థానములకును అనేక పరిపాలనావిషయములందు తరస్పరసంబంధము కలదు. అందరియొక్క మేమును నభివృద్ధిగాంచుటకును, అందరికి సమానముగ చెడుగులను నిర్మూలించుటకును, ఆర్థిక సంరక్షణముకొరకును, సమాఖ్యపద్ధతి కొన్ని దేశములందు అమలులో పెట్టబడినది. బ్రిటీషుఇండియా రాష్ట్రములకును, సంస్థానములకును మధ్య నిట్టి సమాఖ్య (ఫెడరేషను) వద్దని నెలకొల్పుటయే యుత్తమము.

ముగింపు

ఈ సభవారు ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయమును గూర్చి నేను పైని చెప్పిరిని మనకు ముఖ్యముగ గావలసినదేమన సంస్థానములందు భాగ్యతాయుతప్రభుత్వమును నెలకొల్పుబడుట, భారతదేశమున సమాఖ్యపరిపాలనా పద్ధతి నెలకొల్పుబడుట ఈ రెండు విషయములనుగురించి నిరంతరము ఆందోళనపల్పుటయే కర్తవ్యము అని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమును ముగించినపిమ్మట సభాధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమును యీ క్రిందివిధముగ గావించిరి.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

భారత సంస్కరణములకు సంబంధించిన, క్రశ్నలు క్రమమున మారతమును, అతిముఖ్యమును అగు రంగమునందు స్వతంత్రతను, ఆ క్రశ్నలను పరిష్కరించుటతో తోడ్పడుటకును, సంస్థానప్రజల హక్కులను పరిరక్షించుటకును మనవిభు డిచ్చు పరమేశ్వరమేమి.

బ్రిటీషుఇండియాప్రజలు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమునుగోరిపోరాడుచున్నారు. ఈ విషయమున సంస్థానప్రజలు తమకు సాధ్యమైనచో బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలకు తోడ్పడవలెనగాని వారిప్రయత్నములకు భంగకరముగ సంసరింప గూడదు. భారతదేశమునకు భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వ సమస్యను శాశ్వతముగ పరిష్కరించుటకు సర్వపక్షములవారును చేతులు కలుపవలెను. సంస్థాన ప్రజలకు కర్తవ్యము తమ కష్టవిషయములను గురించి తెలుసు

1929
అమృతాంజనముడిపోవారి
1929

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన
వేణుగోపాలు, రాధాకృష్ణ, మహాత్మాగాంధీ
 తివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0, 12-కి రూ 1-4-0, 100-కి రూ 9-12-0.

చిన్నపైజా

రాధాకృష్ణుడు, మహాత్మాగాంధీ, బాలసుబ్రహ్మణ్యం

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-1, 12-కి రూ 0-8-0, 100-కి రూ. 3-8-0.

స్వాకింగు, పోస్టు బిర్యులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - అమృతాంజనముడిపో - మదరాసు.

యవార్ మున్నగు సంస్థానములలోగల ప్రజలు భజించు గానములు అందు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును నెలకొల్పబడినది. తీర్మానములను గావించుచున్నది. ఇట్లు వానచియలు వాయనములను, నీలి సహాయము చేయుట కిట్లు లెనమున లెనమున వారు తమవ్యక్తిత్వమే కాదానది, చందాను వసూలుచేయుచున్న సంస్థానముల ప్రజలను ఏకమై తమకాయలను వనమరించి తమకోర్కెలు నెరవేరువరకును ఆందోళన పలుపలయును.

వస్తులు చెల్లించుచున్న ప్రజలను ఆ వస్తులను తమయభివృద్ధికొర కెట్లువినియోగించవలెనో నిర్ణయించుటకు అధికారము గలది. కొన్ని సంస్థానములందు ప్రజల లాభములను గుర్తించు ధనము ఖర్చుచేయబడుచున్నది. మరికొన్నిటియందు దుర్వ్యయమున అధికముగ వస్తువు ప్రస్తుత పరిపాలనాధికారి లాభకరములగు కార్యములను గావించుట కవకాశము చాల స్వల్పముగా నున్నది. తమ ప్రజలలో కొందరిని ఉన్నతాధ్యక్షములకొలదిగా చేయుటకు సంస్థానాధీశులు కార్యకామ్యతలను అట్లు తరచుగలవారు దొరకులు కష్టమును ఉన్నతాధ్యక్షములు విదేశములు నియమించుచున్నారని

బ్రిటీషుఇండియా ప్రజలు ప్రకాశనివాసమును పొందునట్లు లెనవో వారికెందును తక్కువగాని సంస్థానప్రజలకు ప్రజల బాధ్యతాయంతరపరిపాలన ముల నొనగబడుటవలన లెనయదు. ప్రజలనును ప్రతిభాగమునందును నిరంకుశాధికారులు

అంతయు చూచుచున్నది. వైద్యులు, కృషి, ఉత్పత్తి, వాణిజ్యము మున్నగు వివిధములందు మానవత్వరీతిగా తిరి ప్రభావరీతిగా వర్తించి అనలంబించుచున్న అట్టితరీఖుల కొరతచేయు మాత్రము ప్రజలయభివృద్ధికి అంగకరముగ ప్రభుత్వపద్ధతి క్రిందనుండి యిడుములు సుదూరము.

కొంత అలస్యము జరిగినను బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము నెలకొల్పబడు కాలము తప్పక రాగలదు అట్టికాల మతిశ్రేణుమననే రాగలదు ఏ సంస్థానాధీశులు తమ ప్రజల విద్యాభివృద్ధి, ప్రాతిపత్తివృద్ధికి కాలాను సూక్ష్మములతో దృఢముగా అట్టివానినే ప్రజలు మనస్ఫూర్తిగ తమ శులక్ష్మని యంగీకరించెదరు అట్టివానినిగానే తమనుగ నుండుటకు ప్రకటించుచు నెలకొల్పబడు తపస్సుల వృద్ధిచేయు సంస్థానాధీశుల సంకల్పము ముఖ్యముగా గలదు.

బ్రిటీషు ఇండియాను బ్రిటీషు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమును గలవారు కాలమున సంస్థానాధీశుల మాత్రము తమ సంస్థానములను విద్యుచ్ఛక్తిగా ప్రసరింపజేయుటకు నెలకొల్పి తమ రాజకారమును కొన్నిటిని విద్యాభివృద్ధి తమ ప్రజల కొరకు గాదు.

సంస్థాన ప్రజలయెడల బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజల భావము

భావము

బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజల భావములు, కోరికలు

నెహ్రూ నివేదికయందు వివరించబడినది ఈ నివేదికయందు సమాఖ్యపద్ధతి నెహ్రూ కమిటీవారు నూచించి యుండలేదు, దీనికి కారణము బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజల స్వతంత్రపాలనా ప్రక్రియ మరింత కీర్తితముగ చేయకుండనుండుటకే వారీయై డేలేము. ఇందులకు వారీయై డల మనము సానుభూతిని చూపవలసినదే. కాని వారు అధినివేతన స్వతంత్రపాలనమును పంపానియటకు చేయకుండనుటకు మన మేనూ ప్రమాణ ఆటంకము కలుగజేయకుండదు.

సంస్థాన ప్రజల కేమి కావలయును?

జాగరికత ప్రపంచ మంతయును ప్రాతినిధ్యము లేక తన్నులు విధించబడునాడను" అను నూత్రము నంగీకరించుచు యున్నది. సంస్థాన ప్రజల సంస్థానాధీశులకు తన్నులు చెల్లించుచున్నందున వారి వారసదారులకు కొంత యధికారముండుట వ్యాయము. ఎ.సి.సి. ఒక రాజాగారి పరిపాలనమే యుండవలెనని అన్నచో అట్టి ప్రభువు ఇంగ్లాండులోని రాజునకు నిరంతరకాధికార ముండకూడదు. రాజా ప్రజా ప్రతినిధులకు ననుసరించి పరిపాలించవలెను. భారతదేశ ప్రభుత్వమునకు సంస్థాన ప్రజలు అనేకమార్గముల తన్నులను కట్టుచునే యున్నారు. ఈ కారణమున సంస్థాన ప్రజలకు భారతదేశ ప్రభుత్వమున కొంత ప్రాతినిధ్య మువలెను. అందుచేత భారతదేశమున సమాఖ్యపరిపాలనా పద్ధతియే సరికొల్పబడుట అవసరమగుచున్నది.

భారతీయ జనసంఖ్యలో నూటికి 8 మంది మాత్రమే పదవు చేర్చినవారై యున్నారు. ఇప్పటి విద్యావిధానము యువయౌగకారి కాదు. లాభకరముగు విద్యావిధానము ననుసరించి విద్యాభివృద్ధి జరుగవలెను. దేశమున ప్రజల విద్యాభివృద్ధి చెందవలెను. ప్రజల యాధికారిత్వము లభివృద్ధి చెందవలెను. బ్రిటీషు ఇండియాలోగాని సంస్థానములోగాని ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానమున ప్రజల యాధికారములు సరిపెరచాలవు. కావున ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము పూర్తిగా మార్పు చెందవలెను.

సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము

సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము సరికొల్పబడి సంస్థానాధీశులును ప్రజా ప్రతినిధులును గలిసి పరిపాలించవలెను. అందు కార్యనిర్వాహక కాళాధికారముక్రింద వ్యాయము జరుగకుండదు. ఈ రెండుకాళులును వేర్వేరుగ నుండవలెను. ప్రజలును, అస్తులును సంరక్షించబడవలెను. సంఘములుగ చేరుటకు, సభలను జరుపుటకు ప్రజలకు హక్కులుండవలెను. రాజ్యాంగోత్తమునకు భంగము కలుగకూడదు. ప్రతికూట స్వేచ్ఛ యొసగబడవలెను విద్య, తరిత్రములు, స్వతంత్రపాలనము తన్నుకు విషయములందు అభివృద్ధికరములగు కార్యములు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు హక్కుగ కేంద్రపాలనవలెను.

భారతదేశమున సమాఖ్యపద్ధతి యుండవలెను

ప్రస్తుతము బ్రిటీషు ఇండియాను రాష్ట్రము లొక్కొక్క గవర్నరు అధికారమున నున్నది. సంస్థానము లొక్కొక్క సంస్థానాధీశుని అధికారమున నున్నది. ఇవియున్నయిన భారత ప్రభుత్వాధికారమునకు లోబడియున్నది. అధినివేతన స్వతంత్రమునగలదిన విద్యులు విక్రీయి కేంద్రపాలనము కేంద్రప్రభుత్వముండుట అత్యవశ్యకము. అట్టితరీని వివిధ రాష్ట్రములును, వివిధ సంస్థానములును స్వేచ్ఛనుపొందియుండవలెను. రాష్ట్రములును, సంస్థానములును సమాఖ్యతోచేరి కేంద్రప్రభుత్వాధికారమున నుండవలెను.

భావిరాజ్యాంగవిధానమున సంస్థానాధీశుల స్థానము

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము లేనిది ఏదేశమైనను అభివృద్ధి గాంచలేదని యెల్లరకును తెలిసినవిషయమే. ఆధునిక పరిపాలనాపద్ధతుల నవలంబించవలెనని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు సంస్థానాధీశులకు సహనాన్నిచ్చిరాని వారినట్లుచేయుటకు నిర్బంధించబడినది. బ్రిటీషు ఇండియాకు ఎట్టి తరిపాలనము వొసగవలెనను నంతయు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియకుండుటయే దీనికి కారణము.

సంస్థానాధీశులలో ఒకరియొక్క రత్న తదితర లెవలకును తమ ప్రజలకాజీయ, సాంఘిక, ఆర్థికాభివృద్ధి కలెకరూత్రమున తోడ్పడుచుండుటలేదు. వీరిలో ప్రజలకు పరిపాలనమున కొంతయధికారము వొసగుటకు అనేకము విషయములుగ నున్నాయి. అట్టివారు నిరంతరకాధికారముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. వారు గారి క్షేమమును కొరవారే యొనరుడల కాలానుసారముగ ప్రవర్తించవలెను. సంస్థానాధీశులు తమ సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును సరికొల్పి సమాఖ్యపద్ధతిని జలవరచి, భారతదేశ ప్రభుత్వమునందు రాష్ట్రములతో

సౌత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1-4-1929 నుండి ఒక సంవత్సరము కడప లేక నర్సరాళ్లను నష్టయిచేయుటకు కంట్రాక్టు

1-4-1929 నుండి ఒక సంవత్సరము యీక్రింద వివరింపబడిన పైజలలో కడప లేక నర్సరాళ్లను నష్టయి చేయుటకు పెండల్లు 6-2-1929 బుధవారం మధ్యాహ్నము మూడు గంటల లోపుగా ఏజంటుకు చేరునట్లు వంపవలెను.

అ. అం. అ. అం. అం. మందము

1. 3'-0" X 2'-0" X 2"
2. 3'-0" X 1'-6" X 2"
3. 3'-0" X 1'-11" X 2"
4. 3'-0" X 0'-9" X 2"
5. 2'-6" X 2'-0" X 2"
6. 2'-6" X 1'-6" X 2"
7. 2'-0" X 2'-0" X 2"
8. 3'-0" X 1'-0" X 2"
9. 2'-0" X 1'-0" X 2"

షరా:-1 1/2" దశనరిగల రాళ్లను పై పైజలలో కావలయును.

2. అవసరమైన వింతను నిశ్చితము కానందున ఎంతెంత కావలయునో తెలుపలేదు

3. పెండరు ఫారమును, కంట్రాక్టుపద్ధతులు వ్రాయబడిన అగ్రిమెంటును, కావలసిన రాళ్ల యొక్క వివరములున్నా సౌత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ చీఫ్ ఇంజనీయరుగారికి తిరుచనాపల్లి రు 2-0-0 లు పంపి తెప్పించుకొనవలెను. ఆ పెండు రూపాయలును తిరిగి యియబడవు.

4. కంపెనీవారి అచ్చువేసిన ఫారములో వ్రాసిపంపిన పెండరు తప్ప మతేవిధముగానైన ఏజంటుకు పంపబడిన పెండరు చెల్లదు. ఏ పెండరునైనను కారణము తెలుపకయే నిరాకరించుటకును, త్రిప్పివేయుటకును, అంగీకరించుటకును గల హక్కు ఏజంటుకే చెందియున్నది.

తిరుచనాపల్లి

7-1-1929

నెహ్రూ నివేదిక ఆంధ్రానువాదము

ఇప్పుడే వెలువడినది

ఇట్టి యాత్రమ రాజకీయ గ్రంథ ఖిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధానమును తెలిసికొనకొరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలది ప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

సమానముగు అధికారమును సంస్థానములకును గలగజేయుటకు బూనికొనవలెను. సమయానుకూలముగ సంస్థానాధీశులు పంపించినచో వారు వారి ప్రజలకొరవలనును, కృతజ్ఞతకును పాత్రులగుదురు. అంతియేగాక బ్రిటీషు రాష్ట్రములు కొలది వత్సరములలో స్వేచ్ఛను పొందగలవు. అప్పుడు సంస్థాన ప్రజలు మాత్రము నిరంతరకాధికారమునకు లోబడి సంస్కృతినికొడి యూరకుండబాలరు.

బ్రిటీషువారి కేంద్రప్రభుత్వము

భారతదేశాధీశులును సరితర్పుటకు లీగము ఇంకను బ్రిటీషువారి హస్తము లంబించి యున్నది. వారు పెంటనే భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము వొసగవలెను. లేకన్నచో బ్రిటీషువారికిని భారతీయులకును మధ్య మైత్రిచెడిపోయి విరోధభావములు జలవరచును. ఇందుకు ఇంగ్లాండుదేశము భారతదేశమున మిలిటరీ ప్రభుత్వమును సరికొల్పవలసరము గూడ సంభవించగలదు. బ్రిటీషువారు దేశకాలపరిస్థితులను గమనించి భారతదేశమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును సరికొల్పబడుట వారి కర్తవ్యము.

ప్రచారము

బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజలవలె సంస్థానముల ప్రజలును మేల్కొనిరి. వారియందును ప్రజాభివృద్ధికిని జ్ఞానమతీయించెను. కాని వివిధ సంస్థానముల ప్రజలకు లిసి బలయుతమును వొక కేంద్రపాలన సేర్పరచి సమత్వముపొందునను ప్రచారమునలిసి యుండోసను గావించకున్నచో ఎట్టి ఫలితము కలుగలేదు.

ముగింపు

సంస్థాన ప్రజలు సేడు కనుల తెరచిరి. భారతదేశమునకు సమాఖ్య ప్రభుత్వ ముండవలయుననియు, సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ ముండవలయుననియు వారు కోరుచున్నారు. బ్రిటీషు ఇండియాను ప్రజలు మనయెడల తగినంత క్రద్ధ పహింపబాలనములకు వారిని మనము నిందింపకూడదు. సంస్థానాధీశులు తమ ప్రజలయంగీకారము, సమ్మతిని బడయక కావ్యతముగ నిరంతరకాధికారముగ పరిపాలించగలమును ఉత్తరమును మాత్రము వీడి తమ ప్రజలకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము వొసగవలెను.

వాయిదాల వెంబడిని స్వపరిపాలన యొసగబడునన్న మాటల కర్తవ్యములేదు. ఈ కర్తవ్య ప్రస్తుతకాలమునకు వసికీరాదు. తీరమంతయును వొక్కసారిగ అభివృద్ధి చెందవలెను. కాని ఒక్కొక్క యంగ మొక్కొక్క సారి అభివృద్ధి గాంచవలయుననుట చో సాధ్యమైనదము. ఆధునిక భావములను కొంతకాలమునకు ప్రజలలో వ్యాపింతుండ నణచివేయ నీలగునుగాని యెల్లకాలము నట్లుచేయుటకు సాధ్యకడదు. అందుచేత సంస్థానాధీశులు ఆధునిక పద్ధతుల ననుసరించి తమ సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనను సరికొల్పవలెను. అట్టిపరిపాలనము సరికొల్పి సంస్థానము లభివృద్ధి గాంచుటకు సంస్థాన ప్రజలు తోడ్పడుటయేవారి కర్తవ్యము.

నానాన్యాయము

మహాత్మానిస్వయచరిత్ర

5 వ భాగము. 38-వ ప్రకరణము

కాంగ్రెసులో ప్రథమ ప్రవేశము

అమృతపరక కాంగ్రెసులో నేను తీర్మాన ముపహరించి సంతకము చేయునట్లు కాంగ్రెసులో నిజమైన నా ప్రవేశకాల ము దియించి నేను భావించెను. దానికి పూర్వము జరిగిన కాంగ్రెసు సభలలో కొన్నిటికిగూడ నేను వెళ్ళియుంటిని. అది కేవలము సంవత్సరమున కొకసారి కాంగ్రెసువల్ల నావిశ్వాసమును వెల్లడించుటకు వెళ్ళుటయేయగును. అప్పుడు నిరారగా నా కెట్టిపనియును విధింపబడియుండలేదు. నేనెట్టిదానినపుడు కోరనులేదు.

అమృతపరక నేను వెళ్ళినవిన్నట్లు కాంగ్రెసుకు లాభకరమైనట్లయిన నా భావములకు సరిపడునట్లయిన విషయములు గూడచాల కొద్దిగా కలవరి నేను గ్రహించగలిగితిని. పంజాబు విభాగంలో నేను చేసినవనికి లోకమాన్యతలకు, దేశబంధుదాను, వందేత మోతీలాలు నెహ్రూ గార్లు మున్నగు నాయకులు చాల సంతసింపించిరి. నాదే నేనెవరో గ్రహించగలిగితిని. విషయనిర్ణయసభకు తీర్మానములను సిద్ధపరచుటకు జగత్తునట్టి యిస్లామీ పద్ధతులను గూడ వారు పన్ను పోయియుండిరి. నాయకుల సంప్రదించుకొని పనులు బడయగలిగినవారిని, యెవరిసహాయము యానాయకత కవసరమనో అట్టివారినిమాత్రమే యిట్టిసభలకు నాయకులొచ్చేయించుచుండిరి. అనామోదమున నాకుగూడ నప్రతిభావధులకు రాగలుగుచుండెను.

(1) జలియన్ వాలాబాగు హత్యల స్మారకచిహ్నము, (2) కాంగ్రెసు నిబంధనలను పరిమలుట-యీ రెండును నాకు ముఖ్యముగా కనబడెను. జలియన్ వాలా స్మారకచిహ్నమునుగూర్చి కాంగ్రెసు మహాసభలో సభికోత్సాహముతో నోకతీర్మాన ముమోదించబడెను. దానికి అయిదు లక్షల రూపాయలను సమకూర్చుటని యుండెను. బ్రష్టిలను నియమించుటలో నన్నుగూడ నోక బ్రష్టి గానియింపించిరి. దేశసేవకు ధనము వర్తించుటలో పండిత మోతీలాలుగూడ యాచార్యభాషాముడను కీర్తి ఆయనకవివరకే లభించెను. కాని యావిషయమున ఆయనకు నేనంతగా తీసిపోనని నే నెఱుగుదును. ఈవిషయమున నాకు గల సామర్థ్యమును దక్షిణాఫ్రికాలో నే నేను గ్రహించగలిగితిని. భారత దేశమునందలి సంస్థానాధికారులనుండి లక్షలక్షల డిగ్రీ విరాళములను బడయగలుగుటలో మాలవ్యాగారికి గల నిరుపమానమగు నర్హుత్వము నాకులేదుగాని జలియన్ వాలాబాగు విధికి సంస్థానాధికారుల సహాయము నపేక్షింప నవసరములేదని గూడ నే నెఱుగుదును. ఈ రీతిగా ఈ విధికి ధనమును సమకూర్చుటలో ముఖ్యమగు భారతంతయును నేనెఱుగినట్లు నా ప్రాసనీ పడినది. బొంబాయి నగరములోని ఉపాధ్యక్షులగు హారులు చాల హెచ్చుమొత్తములనే యిచ్చిరి. అందులను నిపుడు యీ విధికి చాల ధనము బాంకోలో నిలువయున్నది. ఆ సమయమున పరిశ్రమ గావించుటకు హిందువులకు క్రమము మహమ్మదీయులకు క్రమము సిక్కులకు క్రమముగూడ నచట మిలితమైనవి. నాన పట్టు నెట్టి స్మారకచిహ్నమును నిర్మించిన సరిగా నుండును అను ప్రశ్నయే యిప్పుడు కలిగియున్నది. ఇప్పుడీయూదుమతమువారికిని స్త్రీపాశ్వాని మేమియును కనబడుటలేదు. వరసర విరోధములే ప్రబలుముగా నున్నట్లు కనబడుచున్నవిగాన యీ స్మారకచిహ్న ప్రవృత్తి నెటుల వినియోగింపవలెనో యేమియును తెలియకుండ నున్నది.

భావములను కొద్ది పదములలో చక్కగా వెల్లడింపగలగోర్చి చిరకాలానుభవమునట్టి నాకుకలిగినది. దీనిని కాంగ్రెసునాయకులు గ్రహించగలిగిరి. వెనుక గోక్షేగారు సిద్ధపరచిన కాంగ్రెసు నిబంధనలే అప్పటివరకును అయిదులొండెను. కాంగ్రెసు వర్గములు పని చేయుట కాధారముగానుండుటకు కొద్ది నిబంధనల గోక్షేగారు వ్రాసిరి. దానిని వ్రాయుటకు సంబంధించిన చక్కని చరిత్రను గోక్షేగారే నా కెరిగింది. కృమముగ కాంగ్రెసుపని చాల అధికమగుచుండుటచే వెనుకటి నిబంధన లిప్పుడు చాలించిన నన్నవను విషయము వందలకు గ్రహించియు యుండిరి. తృతి సంవత్సరమును కాంగ్రెసు మహాసభలో నిబంధనలనుగూర్చిన విషయము చర్చకువచ్చుచునే యుండెను. అప్పుడు సంవత్సరమున కొకసారి కాంగ్రెసు మహాసభలు జరుగుటవల్ల మధ్యకాలములో కలుగు నావశ్యకతలనుబట్టి పనిచేయుట కెట్టి సంఘములను నియమింపబడియుండలేదు. అట్టి నిబంధనల ప్రకారము ముగ్గురు కార్యదర్శులనుండవలెనని యున్నదిగాని వారిలో నొక్కడమాత్రమే

యధ్యక్షుగా పనిచేయుచుండిరి. అతడైనను తనకాలము నంతకు కాంగ్రెసుపనికి వినియోగించుటలేదు కాంగ్రెసు కార్యాలయమును వదిలి యింట, ముందు జనగవలసిన పనిని గూర్చి యోచించుట, వెనుక కాంగ్రెసువారు స్వీకరించిన బాధ్యతలను ఆవత్సరమున నెరవేర్చుట, మున్నగు పనుల నన్నిటిని అవసరముడగు కార్యదర్శి యొంటిగా నెటుల నెరవేర్చగలను. ఆ సంవత్సరమీ సమస్తముగూర్చి చాల దర్ప జరుగ గలదని అంచనను భావించుచు నే యుండిరి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల సంఖ్య చాల పెరిగిపోయినది. ఆ సభలలో ముఖ్య విషయములనుగూర్చి సరిగా చర్చించుటకు పీటలేకుండ నున్నది. కావున దీనిని ముఖ్యముగా పని రింపవలెనని అందరును కోరుచునేయుండిరి. అప్పుడున్న నాయకులలో లోకమాన్య తిలకు, దేశబంధు దానుగూర్చి దర్శికిని పలు కబడి చాల హెచ్చుగా నుండెదగాన నిబంధనలను ప్రాయశః కెట్టి సంఘమున వారిద్దరును నేనును యుండవలెనని నేను కోరితినిగాని వారిద్దరికిని తీరుబడి లేకుండుటచే తమకు విశ్వసనీయులగువారిని చెరి యొకరిని వారు నియమింపవలెననియు ఆ సంఘమున మొత్తము ముగ్గురే యుండవలెననియు నేను కోరితిని. ఈనూచనను లోకమాన్యయును దేశబంధుయును గూడ సంగీకరించిరి. లోక మాన్య యుక్తియు త కల్గురు గారిని దేశ బంధుడు క్రియంత బి, బి, నేనుగూడవారిని తమ ప్రతినిధులుగా నియమించిరి. మేము ముగ్గురమున ఒకసారియైనను కలియు పిలువకపోయినదానిని పుత్తరములద్వారా అభిప్రాయములను ముద్రపర్చుకొనుచునేయుంటిమి. నివేదిక మామగ్గురేతన యొక గ్రీష్ముగా నామోదించబడెను. ఆ నివేదికను కొంత ఉత్కర్షతోనే నేనుచదివితిని. దానిని పూర్తిగా మనము కొనసాగింపగలిగినచో అంతమాత్రముననే స్వరాజ్యము రాగలదని నాకు గట్టి నమ్మకము కలదు. ఈ బాధ్యతను జమించుటవలననే నాకు కాంగ్రెసులో యధ్యక్షుని ప్రవేశము కలిగినది.

(ఎంగ్లయుండియా 8-1-29.)

ఇండియను విక్టోరియలు

ఎడ్యుకేషను

ట్రెన్సు ఆఫ్ ఇండియా ప్రెసు, బొంబాయి

ఈనూతనాంగ్ల సభికోత్సాహవత్తిక మొదటిసారిగా జరిగినది నెలకొన వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో సందకొంటిమి, దీని మాదిరి సంచితముగూర్చి దీనింబట్టి నెలకొన వత్తికలో వ్రాసిన యాశ్వాసు. విశిష్టమైన నెల ఒక రూపాయి. పోస్టేజీ 0.3-6 మొత్తములు 1.2-6 ఒక సంవత్సరముకు పోస్టేజీ సహాయ 18-8-0 సాలుదండా నోక్కసారి చెల్లించినచో వత్తికనెలయును సంచితము చంపాదారులు పోస్టేజీని చెల్లించ నక్కరలేదు ఇది మిక్కిల పెద్దనెలకలవత్తిక. కాగితములు చాల అందమైనవి (అగ్లపేకర్సు) (1) మొదటిపేజీలో పదమూడుకములలో ద్యూక్సునోకు అనబడునోక ముఖ్యభాగము సహజముగా చిత్రింపబడెను. (2) మధ్యరాష్ట్రాంతలందు చుక్క అను పర్వత ప్రదేశమునందలి జలపాతము, (3) అష్టమస్థానమునకును భారతదేశమునకును ప్రధానమార్గమున కైబరుకును, (4) బెలూచి స్థానమున లోర్దాయిగోడులోనున్న వాలనాగ్ల-నాకము, (5) కాశ్మీరమునందలి మర్రి-శ్రీవగరమార్గము, (6) నేపాలరాజధానియగు కాట్మాండులోనగరము, (7) బర్మాలోకట్టబడుచున్న యొక పుతెన. (8) గంగానది పుట్టినితాన గంగోత్రి, (9) కెల్టూనగరము మరవాకొండలు, (10) తాజిములు, (11) సయోక్ రాష్ట్రములలోని మహారీపట్టణము, (12) సింహళమున నెయంటు క్లెయరు జలపాతము, (13) బొంబాయికి 80 మైళ్ల దూరమునందున్న మాధేసు అను పర్వతస్థానము, (14) తిరువాన్కూరు సంస్థానమునందలి దేవీకోలము- వర్ణతములు, (15) శ్రీనైవామిగారి రాజధానియగు మైసరాబాదు నగరమునకు చేరుమున్న మాతల్లిపట్టు, (16) ఉదకముండలములోని ముత్యసిద్ధిమగు పకలిధ వృక్షరామును (చొలూని కలు గార్చెను) (17) శ్రీ శివాదే మహారాజా కట్టించిన తాపానుకగోట విభావూకగోట, (18) బీబెలు భారతదేశములు కలియునట్టి స్థానమున ఎవరెస్టు అగ్రము, (19) సింహళమున రబ్బరును తీయుట, (20) భారతదేశపటము, నూపీప్రకము, (21) సింహళము కొబ్బరిచిక్కలు, (22) బర్మాలో వాదప న్యూని ఈ 22 చిత్రములును యీ సంచికలో చక్కగా చిత్రింపబడినవి. చిత్రచిత్రములకును దిగువ దానివర్తిత సంగ్రహముగా అంగ్రమున వినింపబడెను. పేజీలొక చిత్రముకలదు. లోకమాన్య 20 పేజీలమీద గలది చిత్రములను పైపేజీమీ నోకచిత్రమును ముద్రింపబడెను. వలయునాకు పైకి తెలుకబడిన అ.దనుకు || వాయనలేను.

భయంకరమైన యగ్నిమా

ముఖము, చేతులు, శరీరమంతట వ్రాసినది.

బాంబక్ వల్ల నయమైనది.

చర్మవ్యాధులతో ఎట్టి చికిత్సచేతన పోవాలని వ్యాధుల మీద సహితము బాంబక్ తనకు అసామాన్య ప్రజ్ఞ గలదని నిరూపించుకొనగలదు. మెసర్స్. ఇ. మానర్ ఆఫ్ (బ్రిడ్ స్క్రీప్స్, లీడ్స్, ఇంగ్లాండు ఆఫ్ యొకే చెరిన ప్రామాణికముల మిస్టర్ డబ్ల్యూ. బారండ్ కమిషనరుగారియెదుట యిట్టి వ్రాతమూలకమైన నేటు మెంటు నిచ్చిరి.

మెంటు మెంటు మోచేతిమీద చిన్న దద్దుర్లు ఏర్పడినవి. ఇవియు ఎట్లనై, మంటపుట్టి, యగ్నిమా మప్పులుగా మారి తదుపరి చేతులు, ముఖము మొదలటల వ్రాకే అటులనే శరీరమంతట వ్రాకే పోయెను.

ఈ వ్యక్తి కాంగ్రెసు యితరులు చూడకుండనందుటకు, బాంబక్ తనకు కట్టితిని కనుగుటకా పిలువెను. ఇంటిపనులు చూచుటకు పిలువబడెను. 22 సంవత్సర బాధపడితిని. ఆమందులు యీమందులు వ్రాడితిని. లాభము కనుపించలేదు. చివరకు బాంబక్ నువ్వయోగింప నిశ్చయపరచుకొంటిని. ఇటువంటి సంగతి యే పత్రికయందు చదివియుంటిని. రాత్రి ఉదయం బాంబక్ చే కొత్తపట్టివేసితిని. అందామూర్తిన మంట తగ్గిపోయి, చర్మము నకు చల్లదనము చేశూర్చెను. అనుచున్న ఆర్మీ యొ సోయినంత వరకు బాంబక్ నే ఉపయోగించితిని. చివరకు నూతనచర్మము చేశూరెను.

అసాధారణములైన అయూర్వేదము లిందు చేకబట్టెను. ఇంతుక్రొవ్వు శ్రమిక చేతన, యగ్నిమా, పుండ్లు, గాయములు, రగములు, తామర, తీటగట్టి, నరుకుడు, కాల్పులు మానున, మందు లంగళ్ల న్నిటియందును బాంబక్ అమృతమును.

బాక్సు 1-కి రూ 1-0-0. ఫామిలీ సైజు రూ 2-4-0.

ఏ జెంటు:—మెసర్స్ దాదా అందు కో.,

చై నాబబాక్, మద్రాసు. ZAMBUK

మద్రాసు అందు నదరక మరాట్టా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కంపెనీ)

నోటీసు

118

తిరుత్తణి కృత్రికా ఉత్సవము

20-1-1929

పై ఉత్సవమును సందర్శించుటకు మద్రాసునుండి పోవు ప్రయాణికుల సౌకర్యముకొరకు మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనులో సాయంత్రం 5 గం 44 నిమిషము బయలుదేరి రాత్రి 7 గం 30 తకు అక్కోగము చేరు అక్కోగము ప్యాసెంజరు 19-1-29 కనివార మీ క్రింద వివరింపబడిన ట్రైనింగుల ప్రకారము నడచుట కేర్పాటు చేయబడినది.

రాత్రి 8 గం. ని.

అక్కోగమునుండి బయలుదేరుట	7-40
తిరుత్తణి చేరుట	8-0
20-1-29, ని తిరుగి నర్పుటకు 18 నెంబరు ప్యాసెంజరు తిరుత్తణి నుండి మద్రాసుకు యాక్రింద తెలిపిన కాలపరిమితి ప్రకారము నడచును.	
	ఉదయం
తిరుత్తణి నుండి బయలుదేరుట	7-20
అక్కోగము చేరుట	7-40
	ఉదయం
అక్కోగమునుండి బయలుదేరుట	7-50
మద్రాసు చేరుట	9-45

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురుగులనుల పరమమీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోకరములలోగాని, గొళ్లలోగాని పుట్టువచ్చును. అమృతాంజనం దిపో. బొంబాయి - మద్రాసు.

జమీన్దార్ల సమాజము

చతుర్థ శతాబ్దమునా ఆంధ్రమున గుత్తి
కొనుమొచ్చు పెద్దరాజు, బి. వ., బి. ఎల్. గారి
యొనగ్రాసము.

జనవరి 28 నాటి బర 1928

సోదరత్వమును!

ప్రస్తుతము సకలంధికముననే గాక యావత్పాఠ
జేతమునకును సమస్త జాతులను తమతమ యభివృద్ధిని గూర్చి
యెంతో చాత్రములు అడకడికతో యోచించుచున్నవి. కొన్ని జా
తులు ముందుగా జేతుచున్నవి. కొన్ని గమ్యస్థానమున జేతు
నాపాయమును గానక వలెత్రించు చట్టుచున్నవి. కొన్ని య
దగిపోవుచున్నవి. అయినను యిది యన్నియు ఒకేయొద్దేయు
లో బయలుదేరినవి. వాని వృద్ధిక్షయములు ఆయా సంఘముల
యందు కంటే సంఘములకుల కార్యదీక్షపయ నెక్కుడుగ
సాధారణము యందును, కొందరు జాత్యభిమానము కూడదనియు
విశ్వమానసాభ్యాత్మ్య ముండవలయు ననియు జెప్పుదురు. జా
త్యభిమానము జాత్యభిమానమున కెన్నడును అపరకము కానేరదు.
కీరీరము యొక్క ప్రత్యంగమును బలవంతముగ ప్రకాశింపజేయుగ
ను జిన్నవృద్ధి కీరీరము సర్వాంగసౌభావము గలిగియుండును.
ప్రతి సంఘమును చేరికది వృద్ధి గాంచినపుడు ఫలపుష్ప సమర్పి
తముగ సావాజులు గల పుష్పమునలే దేశము విరాజిల్లగల
దు. అట్లే స్వర్ణములు గానమునందెల్లు సమర్పితములగు చుం
డునో నివిభజనలను ఒక దేశమునందెల్లు వివేక గాంచ
గలవు.

స్వజాత్యభిమానము నెరిగినవాడే విశ్వమానస సాభ్యా
త్మ్యమును బయలుగల్గుటకు నర్హుడు గాగలడు. అజాత్యభిమానము
కల్పింపబడినది యానందు సమును గ్రోలగలడు. ఉద్దేశములతో
స్వల్పభేదము లన్నను సర్వసంఘములను ప్రత్యేకాభివృద్ధిలో
దేశస్వాత్మ్యమునో జోయిచున్నవి. గమ్యస్థానమును జేతులోపల
అంతరాయములు పెక్కులు కలుగుచుండును. వానిని సరకుచే
యక కార్యసాధనము చేయుటయే పుష్కలకారము.

కార్యములను సాధించుటలో అజయములు కలుగుచుం
డును. వాని దేవోత్సాహము గా నెరిగికోస కార్యదీక్ష విడు
వకుండుటయే పాపము.

ఘనకార్యములెన్నియు ఒక్కనియెల్ల నెంతవలె కావు
ననే "సంఘేక్షేతి" అని సాక్షాత్కరి గలిగినది. మన రాజపుత్ర
సమాజముయొక్క ఆశయ మిదియే.

ఏ సంఘము వృద్ధిగాంచునో నన్ను సాంఘికల జ్ఞానము
ప్రధానమై కలయింపలయును. అభివృద్ధియు బడయుటకు విద్య
యే సాధనము. విద్యను నేర్చుకొని సమస్త ప్రజలకు సమాజము
విద్యకై ప్రయత్నించుట.

జ్ఞానమును విద్యను విద్యను గాగొల్పనపుడే మన
మును విశ్వరూపములన్నియు ముగులు.

తన యజ్ఞానమును దెలిసికొన్నప్పుడు గాని జ్ఞానమార్గము
గానరాదు. జ్ఞానపుష్పకే జ్ఞాన సంపాదనకై గోరెయ్యుండు
ను. అనగా మానవజాతియందును జాత్రులందును అవి యివి
యనలేని సాధన జంగమాత్మకమును సమస్త ప్రపంచముయొక్క
యొరికియు దెలిసికొని జాత్రు తెలిసికొన్న వానిని అసభి
పూర్వముగా కలుంబయినపుడు - కుటుంబమునందే సంఘమున
కును - సంఘమునందే జేతమునకును వినియోగించుటయే జ్ఞానము
యొక్క ధర్మము.

అట్టి జ్ఞానము బడయుటకు విద్య కారణముగలదే దేశ
మునందు విద్యరూపి సంఘముగాని - సంఘమునందు విద్యరూపి
కుటుంబముగాని - కుటుంబమునందు విద్యరూపి ప్రాంతముగాని పురు
షుగాని ఉండరాదు. అట్టి మోక్షమును బడయుటకే మన
సంఘమును సోదరసంఘములను కనిచేయుచున్నవి.

ఇట్టి కోర్కెలతో ప్రారంభింపబడిన మన సంఘము
సత్వరాభివృద్ధి గాంచవలయు నన్నచో,

సా జన్మమునకు మానవసేవయే పరమాధి అని, బర
కంకలులయిన యాజకులగు జాత్యులు గావలసియున్నాడు.

యాజకులు తలపెట్టిన కార్యమునకు విఘాతము కలుగునని
యే జాత్రుమును వాకొనుటలేదు. యాజకులు అత్యాచారములు.
వారు నడుమకట్టిన గాని యేమనియు సఫలీకృతము గాదు. నిరంతరదీక్షతో
యజులకు స్వరూపసాధనమునకు కొరకొన
వలయును. యజులకు యాత్యాచారమునకు ఉద్వేగమునకును
ధనికులు తోడ్పాటు చూపవలయును.

అట్టి దేశభిమత సతిచంచలమునాది, యజులు అన
స్థిరమునాది. ధనమునకు ఫలములు దత్తపుత్రములు (ఒకని
దత్తపుత్ర తాననుభవించుట.)

యాజకులు స్వసంఘమునకై పాటుపడుచున్న గాని
ధనికులు స్వసంఘమునకు ధన మొసంగునపుడుగాని నిష్కామ
రూపిడనీ తమ ధర్మములను నెరవేర్చుకొనవలయును. ప్రతి
పురుషుడును ఎంతో,

"విశ్వసించకుడు నీ వేదంబు జన్మించితి" అని ప్రశ్నిం
చినపుడు "నీను ఉద్వేగముకొరకు అనగా పరిచేసి ఏరుక

సంఘ ముగము తీర్చుటకు అని సమాధాన మిచ్చుటకు సంసి
ధుడయి యుండవలెను."

నడక, మేములు, వృక్షములు, ప్రతిఫలము వచే
క్షింపకయే ఎల్లు జీవజన్తులను కరుల కొనకుచున్నవో
యట్లే మానవులు (కర్మకారవిద్యవారే స్వలాభములను
గోరక స్వసామ్రాముల ననుసరించి స్వధర్మముల నెరవేర్చుకొన
వలయును.

ఉత్సాహమును చేయవలసిన కార్యములు అనంతము
లు. ఎవరో యొకరు సంఘమునకై పాటుపడుచున్నార గదా
మనకేలముని యారకొనక ప్రతిపురుషుడును యధాశక్తిని
పాటుపడవలయును.

ఎంతమంది కృషిచేయుచున్నను ఇంకను బహుళ కార్య
ములు మిగిలియే యుండును.

సంఘాభివృద్ధికై పాటుపడు సాయకులను యజకులు
ను అంతకువృద్ధిగలిగి కనిచేయవలయును.

ఏవారైనను చేయవలసిన అంతకువృద్ధిగ బనిచేసినగా
ని జయము గలుగదు.

జనసామర్థ్యమునను ఉపకారకముగ కార్యము చేయు
టయే యజుల తమము.

తనచే చేయబడినకార్యమే అనందము సాపాదించును.
ఆయానందయే బ్రహ్మము.

సంఘమునకై గాని దేశమునకై గాని పాటుపడునపుడు
కష్టములు సుఖములు, దూషణ భూషణ, తిరస్కారములు
కలుగకమానవు. మానవుడు తానొకకార్యమును చేయుటకును
దే తానుచేయబోవు పనినిగూర్చి విమర్శతో ఏకాంతముగా
యోచించుకొనవలయును.

ఘనకార్యములన్నియు ఏకాంతమునందే యొనర్చబడు
చుండును. మహర్షుల ఏకాంతవాసములోని రహస్యమిదియే.

ప్రపంచమునందున్న ప్రతిజీవయు అనందమును, నమ్మ
కమును, కలవెయ్యె యుండుటచే నేనచేయవారు తమ్ముతాము
నమ్మిచునో అది బహుజన సమ్మతమై అనేకులకు మార్గదర్శక
ము కాగలదు.

కార్యకరులగువారు సరళహృదయులై నప్రవృత్తి మె
లంగుచుండవలయును

ప్రియవాదీ! ఎన్నడును వైరముకలుగదు. కాని కార్య
సాధకులగు యజకులు మిత్రభాషిత్వము చూపచున్నప్పుడు కలిగి
విరములను, పశువులను సమరసభాషియతో గాంచి పాటుపడవ
లయును.

సంఘమునకై కాదు, ఏకాంతమునకై నను పాటుపడునపు
డు అనేకులు అనేక ప్రశ్నలు వేయుచుండురు. వాని కన్నిటి
కి ఉచితరీతిని ఉత్తరము లొసంగుచుండవలయును. అతీతము
లగు వానిని విడువవలయును.

క్లిష్టములగు సమస్య లర్థములుగానవుడు ఉదాసీనత
వహించుటకంటే ను తలచుకొనుట తేలిక.

ఇట్టికారితంత్రో ఒకేవేళ నుచేయుచున్నను నడుము న
డుము తాను బోవుచున్న దారి కంటరావృతములు వలసినపుడు
యిన కష్టములు కలుగుచుండును.

చిక్కినదనివానికి తనకే క్లి తనకు దెలియనేరదు.

చందనము అరగదీసినకొలదియు తన పరిమిలహరిని
వెదజల్లునట్లు సుజనులు కష్టములచేతనే కృతాంత కాంచుదు
రు. ప్రతి యజులము ముజుని కొకగుణపాతము నేర్చుచుం
డును.

క్రికరణకుడిగ మానవుడుచేయు కార్యములకు విఘ్నము
లు పొడవైనను అది యతనిదోషము కాదు. ఆతడు కేవలమర్హుడు
గాడు.

విశ్వకర్మాగమే ప్రధానముగాని తలపెట్టి ఘనకార్యము
లు చేయునపుడు ఇధివిసౌతముల ననుసరించి అల్పారంభము ల
యినను విడువక చేసినచో అదియే శ్రేయకరములను కార్యసా
ధకములను గాగలవు.

స్వార్థముకంటే పరకారము మాత్రము మున్నగును.

పరోపకారమునందులయే పరమార్థము. అదియే సం
తోషదాయకము. అన్యములు అకార్యములు. పరోపకారగ
తాను పరోపకారము చేయుచున్నాననియు తన్ను ఎల్లరు
మెచ్చుకొనవలయుననియు నెన్నడును తలంపరాదు.

ఎంతటి ఘనకార్య మొనర్చినవారను తనకృత్యముల
లోని గుణములను గ్రహించరాదు. అట్లు గణించుట కళంకము. అట్టి పారపాటు
కలగకుండుటకై పెద్దలకు పండితుల సరిత్రల
సాదర్యములుగా దీసికొనవలయును.

ప్రతివ్యక్తియు జన్మముచేతనే జ్ఞానముకలిగియున్నను
సంపాదించు సాహచర్యమున విశేషజ్ఞానము నెలవర్చుకొనవలయును.
దానిచే అత్యాచారము కలుగును. అత్యాచారముచే
జిట్టి కార్యమైనను సాధింపవచ్చును. అత్యాచారము కలుగు
టకు మహాత్ములయెడ నుజులక కలిగియుండవలయును. అత్తు
డు మానసికత త్తము తెలియగలను.

స్వమానసికత త్తము దెలిసికొన్నవాడే మానవు డనబర
గును. మానవుడు మానసికత త్తము నెపుడు తెలిసికొననో
అపుడే అపారముగ ఆలోచనశక్తి జనించి తాను ఎందులకు
పాటుపడుచున్నాడో ఎరిగికొని స్వసంఘముయొక్క మోక్ష
మునకై కారకడగును.

నిష్కల్మషమును సాక్షాత్కరి కలిగియుండుటకంటే
మోక్షసాధన మేది కలదు?

మానవజీవము మారేందుమాత్రమే పరిమితికలది. అందు
సగము నిద్రచేతకు తక్కినసగము జాత్యకారమురయోపన వా
రకార్యసఫలచేతను గడచిపోవుచున్నది. ఇట్టి నిరసకారమును
అత్యల్పమును అగు జీవితమును సార్వకముచేసికొనవలయునన్నచో
సంఘమునకు తాను నేనచేయుటకంటే నవ్యమార్గము లేదు.

కార్యకరులకు సర్వత్ర మార్గములే. కార్యవనసరములే
కల్పనలు. అనల్పములుగా గలగజేయును. కావున మానవుడు
కార్యకరణమునకు చూచుకొనవలయును.

కార్యకరణములయందు మనస్సాక్షిని గమనించవలయు
ను. దానిని ద్రోసిపుచ్చినచో పర్యవృత్తుడగును.

ఏదని నయినను తడవడికతో చేయవలయును. పురుషు
డెన్నడును నిర్వాహకుడుకాగూడదు. మానవునిజీవిత మత్య
ల్పమైనదగుటచే త్తమైనను వ్యర్థముగా బోసినయక సదా
పాటుపడుచుండవలయును.

కాలమును లక్ష్యము చేయనివానిని కాలముగూడ లక్ష్య
ముకేయదు. కావున పురుషుడు తాను బూనినకార్యము
ఫలించుదనక శ్రమపడుచుండవలయును.

ఎడతెగక కష్టపడినచో జయము తప్పక కలిగితిరును.
సంఘమునకే సంఘాభిమానమెల్లరు విశేషించి పాటుపడవల
యును. చేసినపనికింటే చేయవలసినపనియే యెక్కువగాగలదు.
కార్యకరులకు అనంతముగ కాలము గలదు. కార్యకూశల్యమునకు
కాలమే లేదు.

ఏదో కొంత నెరవేరినప్పుడు గట్టికై మని ముఖ
ప్రసి జెందరాదు. త్రొక్కములయందును మానవుడుదక్కనే
ప్రాణియు విశ్రాంతిని గోరదు.

ధనికుడు, ధనములేనివాడు, ప్రాజ్ఞుడు, సామరుడు ప్రతి
వాడను సంఘమునకై పాటుపడవచ్చును. వారివారి కక్తిసామ
ర్థ్యములను కార్యగతులే తెలుపుచుండును.

అట్లు స్వనిధిని నెరవేర్చుటలో ప్రతివాడు తానుచేయు
పని కొలదియైనను స్వబుద్ధిచే దానికి వన్నె లేవలయును.
స్వస్వవిధులు తెలిసికొనుటయే జ్ఞానముయొక్క పరిణతి
యై యున్నది.

కార్యోత్సాహమును వించినభాగ్యము లేదు.

ప్రతికార్యము మానసికముగా బయలుదేరును. ఆలోచ
నలు కార్యరూపములను దాల్చును. కార్యములు అలవాటును
గలిగించును. అలవాటులు అభ్యాసములను నేర్చును. ఆ అభ్యా
సములు ప్రారబభాజనము అగును. సదాశోచనములు మోక్ష
సాధనములు. దురాలోచనములు పతనకారణములు. కావున
వ్యర్థముగా కాలమును వెళ్లబుచ్చక కార్యసూతులు కండని
సోదరత్వములను మోచుకొని యున్నాడు.

ఇన్ని వాస్తవ ఊరక కుడిచి కూర్చుండి ఇప్పుడు అకస్మిక
మోక్షా సంఘనేనచేయ మొదలదీసినచో వడుగు లేకుండునో
యని కొందరు సంతయాత్ములు కావచ్చును. అది పారపాటు.
అసలే చేయకుండుటకంటే సాలస్యముగానైన చేయు
ట శ్రేయోదాయకము కాదా?

జనసామర్థ్యముచే నెరవేర్చగిన ఉత్కృష్టకార్యము
లొకరిద్దరితో కొనసాగునది కావు. అత్యధిక సంఖ్యాకులు నుం
దునకు రావలయును.

నమ్మదిగను నిలకడగను పదిమంది కలసి చేయుకార్య
ములే నెరవేరును. రాజీదును. అత్యల్పజనులపురుగు చీమలు
ఈ విషయమున గురుత్వము వహింపగలవు.

అట్టివాడు గలిగించి దానికై పగవక కార్యరంగమునకు
దిగవలయును. పోయినకాలము తిరుగరాదు. కాన త్తమైన
నను వ్యర్థముచేయక ప్రతిక్షత్రియసోదరుడు ఏదో యొకవిధ
ముగ సంఘముయొక్క ఋణమును దీర్చి యత్నింపవలయును.
మాతృ ఋణము తీర్చుటలో నెట్టి కష్టములయినను నెదుర్కొన
వలయును.

మానవుడు కష్టములకు స్వార్థకమొసంగవలయును. మను
జుని కృత్యము సోదరపూరణము మాతృముగాక కీరీరసామ్రాజన
కమును మానసోల్లాసకరమునై యున్నది.

కరులకై వినియోగపడని వానిజీవితము వ్యర్థము. వాని
యాలో చ న లు ఎం డ మా పు లు. వాని లే లి వి
లే ట లు నిర్జీవ ము లు. ప్రతివాడును స్వవాంఛితములనే
సమ్మి యుండును. దానికి మించి యజ్ఞానము
కురియొకటి కలదా?

ప్రతివాడును తాను పురుషుడన్న మె త్తినండలకు ఏ
యొక్క పురుషుని కష్టమును తగ్గించుటకు జలసము సల్పినను ఆ
య్యది యవాపరముగానిసాధనము కాగలదు. మానవజీవితము
లోని పరమార్థ మెంతకంటే పరిమితికలదు?

మార్గలేజన్మ ఎల్లు సమాజప్రభా పరమో యజ్ఞే
మానవజీవితమును ప్రకాశక గలిగి యుండవలయునన్నచో, మా
నవుడు స్వస్వవములో (తన బుద్ధి జ్ఞానము, ధనము, మొదలగు
వానితో) ఏకాంతయైనను దేశాభ్యుదయమునకు వినియోగప
ర్చువలెను. అప్పుడతడు తనప్రపంచచేతనే పన్నుకాలమునం దా
జీవితము ఎల్లు ఉత్తమస్థానము సాక్రమించుచున్నదో తాను
ను అగ్రస్థానము సాక్రమించగలడు.

High Court Madras, 15-1-29.	F. H WILSON, <i>Official Assignee.</i>
--------------------------------	---

శ్రీమదాది పశ్యమూర్తి గాఢిట్లు ప్రకటింపబడుచున్నది:-
భారతి గీతములపై విశేషము తొలగింపబడినందుకు మద్రాసు
కానవసభకు, తమిళ రాష్ట్రవాసులకు, దేశమందలి యితర
ప్రాంతములలోనను, తమిళ అభిభానులకు, నే నభినందించుచు
న్నాను. ఇట్టి స్వల్ప విషయములలో గూడ
మనమందరము కృతజ్ఞులై గాని లిచ్చియుండుచో
మనకోర్కె యిడేకతపద్ధతులకు యదియొక దృష్టాంతమును
మన్నది. ఈదృష్టాంతమును మనము మరచకుండుముగాక. ఈ
విషయమున బర్మా, మద్రాసు, ప్రభుత్వముల ఆశ్రమచర్య
దాని రుజువుపడునట్లుగా భారతిగీతములను యింకను
జేలకొలదిగా కొని, గీతములప్రచురణ కర్తలకును భారతికటుం
బయివారికిని తమిళనోదకలంకరును తమయభిమానమును జూపె
రుగాక. భారతిగీతములు శాశ్వతముగా జీవించియుండుగాక
యేమతరం.

కలకత్తా కాంగ్రెసు 1928

కాంగ్రెసు మహాసభ దృశ్యములు

ఎగ్జిబిషన్:—హిందూదేశపు భీమాకంపెనీలవాడు (ఇన్సూరెన్సు) వరుసగా చక్కనిభవనములను నిర్మాణముచేసి ఆయాకంపెనీల అభివృద్ధి తెలుపుకాగితములను భీమా వల్ల కలిగే లాభములను తెలుపు కాగితములను బొమ్మలను అందించెడి.

(శ. సు.)

ఎగ్జిబిషన్—నగరమున ఖాదీనుకాణములన్నిటిని నొక చోట వలయాకారముగ నిర్మించి మధ్యగా మహాత్మాగాంధీ గారి శిలావిగ్రహము నిర్మించి చుట్టుకొటన్నపెట్టి, రాత్నము నలంకరించెడి.

(శ. సు.)

కాంగ్రెసు పెంజాలు నిర్మించిన ఆవరణలోనికి వెళ్లుటకు నిర్మించిన ముఖద్వారము. కాంగ్రెసు జరుగుబోవునమయమునకు ముందుగానే జనము లోనికి వచ్చుచుండుట.

(శ. సు.)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యులు హాలు మీటింగు వేళకు విషయనిర్ణయరథ తొందరగా లోనికి పోవుచున్నారు.

(శ. సు.)

కలకత్తా కాంగ్రెసు సభకు పండిత నెహ్రూ, సేనుగుప్త మున్నగు నాయకులు వెడలుట, సుబాసుబోసుగారు సేనాధిపతి దుస్తులలో నున్నారు.

(వి. ఎన్. ఎ.)

“ది ఇండియన్ జయంట్”

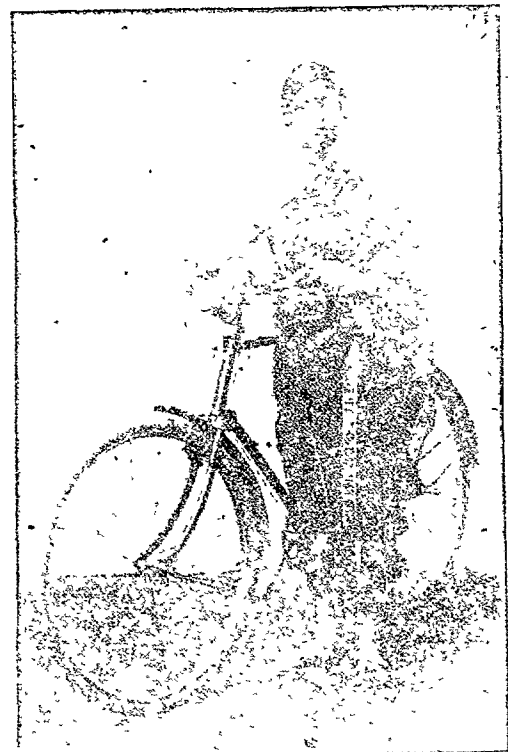
ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు

ప్రొఫెసర్ రామమూర్తి నాయుడుగారు, ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు, గురువు శిష్యు లిద్దరు డిశంబరు 25వ తేదీన ఆత్ ఇండియా ఫీజర్ కల్చర్ కాన్ఫరెన్సు కు కలకత్తాకు విచ్చేసి కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారు ప్రొఫెసరు గారిని కోరినందున, ఎగ్జిబిషన్ పెండాలులో డిశంబరు 29వ తేదీ మొదలు 31 వ తేదీవరకు గురువు శిష్యులు వారల భీమకలముల చూపించుచు, మధ్యమధ్య ఇతియలవల ఆశీక విచిత్రమైన సర్క్యులరులనుపలికి ప్రజల ముగ్ధులను చేసిరి. సదరు ప్రదర్శనములకు వచ్చిన ఆదాయము ఎగ్జి బిషనుకు బహుమాన ము పంపిరి. ప్రొఫెసరు లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు వ్యా

యామబల పద్యములలో ఇండియాలో నెవరైనను వచ్చి వారు చేయు పనులలో అధునవత్తును ఒకటి రెండుపనులుచేసిన యెడల 500 రూపాయలు బహుమతి యిచ్చెదనని ప్రచురింప చేసి యుండిరి.

ప్రొఫెసరు కె. డి. సీత్ గారున, ప్రొఫెసరు బాపంతు బెన్జగారును కలకత్తా నగరములో ప్రొఫెసర్ నాయుడు గారి చాత్రానికి పర్యవేక్షించి 31 వ తేదీ జనవరి కాంపిలేషను ఏర్పాటుచేసిరి. గాని పై బెంగాలియువకులు కాంపిలేషనుకు నిలుచునట్లు కనబడనందున ప్రొఫెసరు రామమూర్తిగారు 7 వ తేదీ జనవరి విజయనగరం వెళ్లివారు. ప్రొఫెసరు లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు కొలది దినములలో కలకత్తా విడుచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

(పురవాసి)

యమునా అభయంకరు కన్య

డా॥ అభయంకరుగారికుమార్తె, సూరతు యువ జనసభయందు బైసికులుత్రొక్కుట, గానము, వ్యాస రచనలయందు ప్రథమబహుమతిని బడయుటయే కాక ఛాంపియనుషివు మెడలు పొందెను.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము

శ్రీమద్భారతి

కాంగ్రెసుసభ్యు లికమీద కాంగ్రెసు కార్యక్రమముపైననే తమ దృష్టిని నిగూడించి దానిని సఫలపరచుట యనవలయును. కాంగ్రెసు తీర్మానము స్పష్టముగ నున్నది. వేర్వేరు అర్థములను చెలుపుట కెట్టి అవకాశము లేదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యాదర్శమును కాంగ్రెసుసభ బలపరచుచు, నైహూవిధానము నామోదించెను. సంవత్సరములోపల, ఈ విధానమును ఇంగ్లండు అంగీకరింపనియెడల, అసహాయకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు నిశ్చయించెను. ఈలోపల, దేశము నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపవలయు నని, కోరబడెను. దీనివలన ప్రజలకు స్వరాజ్యసంపాదనశక్తి లభించును. ఇంగ్లండు స్వరాజ్యమున కంగీకరింపనిచోగూడ దానిని బడయుటకు ప్రజలకు సామర్థ్యములవలయును. అందుచే ఇంకను చర్యలతో కాలము గడపక, కాంగ్రెసుసభ్యులు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకై యానచ్చుకొని వినియోగించుట యవసరము. గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము కేవల రాజీతీర్మానము గాదు అయ్యది బలహీనమునకు గుర్తుగాదు. మహాత్ముడు దేశపతాకమును క్రిందికి దింపలేదు. అందుకు మారుగ, చేయదగిన కార్యక్రమమును నిరూపించెను. విన్నటి బీదినభలో భక్తవత్సలనాయుడు గారు గోరినటుల, కార్యక్షేత్రయందు ప్రజలు అభివృద్ధిని గనుపరుపవలయును గాని, వేదికలపై నుపన్యాసముల నిచ్చుటలో గాదు. సిద్ధాంతప్రతిపాదనమునందును గాదు. హేతువాదమున నితుండదు.

దీనిని కార్యరూపము దాల్చుకొనినపుడే, నిజమగు ప్రయోజన ముండును. కాంగ్రెసు మహాసభ ఇంగ్లండు కంత్వసందేశమును పంపెనని చెప్పవచ్చును. ఏడాదిగడుపు నిచ్చుటవలన కాంగ్రెసుపై ప్రచండబాధ్యత నిలిచి యున్నది. ఈ ఏడాదిలో దేశము తగిన శక్తిని సంపాదించనిచో, అంత్యసందేశము అర్థవిరహిత మగును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ తగ్గిపోవును. కాంగ్రెసు తీర్మానము సాధారణతీర్మానము గాదు. కాంగ్రెసుసభ్యులను కార్యక్షేత్రపరులు గండని ఎచ్చరించుచున్నది. ఇట్టి ఎచ్చరికను సఫలపరచుటకు, కాంగ్రెసుసభ్యులు వివాదములను కట్టిపెట్టవలయును. స్వల్పభేదములను గోరంతల కొండంతల జేయు స్వభావమును విడనాడవలయును. అందరును కలసి పాటుబడుమార్గము నవలంబింపవలయును. ఇతరపక్షములతో కాంగ్రెసు కెట్టి తగాదా యుండజాలదు. నైహూ రిపోర్టును మితవాదసభ యామోదించియుండెను. దీని కొరకై ప్రచారము నలుపుటకు మితవాదనాయకులు నిశ్చ

యించిరి. అట్టితరీ, మితవాదనాయకులతోగాని, డాక్టరు బిసెంటుగారితోగాని, కాంగ్రెసుసభ్యుల కెట్టి సంఘర్షణము గలుగజాలదు. వీ రెల్లరును కలసి పనిచేయగలిగినంతవరకు నటుల బనిచేయవచ్చును. సైమనుకమిషను బహిష్కార విజయమునకు వీరెల్లరును తోడ్పడవచ్చును. నైహూ విధాన విషయమున ఏకీభావముతో పాటుబడవచ్చును. కాంగ్రెసుసభ్యులు స్వరాజ్యసాధనల విషయమున ఎక్కడు పట్టుదల జూపుచున్నారు. వీని విషయమున మితవాదులు వెనుకంజ వైచునెడల, కాంగ్రెసు సభ్యులు వారిని నిరసించనక్కరలేదు. కాంగ్రెసు సభ్యులు తమకార్యక్షేత్రవలన కాంగ్రెసు కార్యక్రమోపయోగమును వెల్లడిజేయగలుగుచో, ఇతరపక్షములవారు వీరికి తోడ్పడక మానరు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిరసించువారితో వివాదము నలుప నవసరములేదు. కాంగ్రెసుసభ్యులు దానిని నిర్వహించి స్వరాజ్యమును చేరువకు దేశలిగినపుడు, ఎల్లరు ఆ మార్గమునే చేపట్టక మానరు. ఏయాదర్శ మయినను ఊరక సఫలము గాజాలదు. యులు దయాధర్మముగ స్వాతంత్ర్యము నొసగబోరు. ప్రజల దృఢసంకల్పమును, వారికార్యక్షేత్రము బహుల్పదినపుడు, స్వరాజ్యము తప్పకలభించును. ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుట కపు డెవరును బూనుకొనరు. గాంధీ మహాత్ముడు సంవత్సరముగడుపు బెట్టుట, ఇంగ్లండును ఎచ్చరించుటే గాక, ప్రజలలో ముఖ్యముగ కార్యపరిత్యబుద్ధిని వ్యాపింపజేయుటకే యని చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసు తీర్మానములలో కార్యక్రమమునకు సంబంధించిన తీర్మాన మేముఖ్యమని మహాత్ము డెంచుచున్నాడు. దాని యావశ్యకతను దేశము గ్రహించి, తత్సాఫల్యమునకై పాటుబడుచు, రాబోవు సంవత్సరములోపల స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గాంచుట పోరుషము.

రక్షణనైస్యము: జనరల్ బూత్ గారి నాయకత్వము

రక్షణనైస్యముగూడ, హిందూదేశమతముల వలె పరిణమించినది. ప్రస్తుతాధ్యక్షులు తమకు పిమ్మట అధికారమునకు వచ్చువారిని పేర్కొనవలయును. ప్రజాపరిపాలన కలవాలుపడిన అమెరికాలో, ఇట్టి పద్ధతి నామోదించుటలేదు. వంశ పారంపర్యపు హక్కును తొలగింపవలయు నని అక్కడివారు గోరుచున్నారు. ఎన్నికపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలయునని సూచించుచున్నారు. బూతుసేనానిగారింకను ఆధునికపరిస్థితులను గ్రహించజాలకున్నా రనియు, ప్రజాపరిపాలనపద్ధతులను ప్రవేశపెట్టుచో ధనమధికముగ లభించు ననియు వీరు చెలుపుచున్నారు. వీరియభిప్రాయ మిటుండ, జనరల్ బూతుగారు తమ సైన్యాధిపత్యమును వదలికొన నిరాకరించిరి. కొంతకాలమునుండియు, వీరు జబ్బుగ నుండిరి. వీరు వయోవృద్ధులగుటచేతను, వ్యాధిగ్రస్తులగుటచేతను, వీరిని సైన్యాధిపత్యమును వదలుకొనవలయునని హైకొన్నిలువారు గోరి యుండిరి. బూత్ సేనానిగారిందుకు నిరాకరించి, తమజబ్బు నిమ్మలించువరకు జనరల్ హిగ్గిన్సుగారిని తమ స్థానమునకు నియోగించెద మనిరి. హైకొన్నిలు కీవిషయమున నెట్టియధికారము లేదని వీరితలంపు. సైన్యాధిపతి ఆధ్యాత్మికముగ అనమర్థత జూపినపుడు

మాత్రము, వారిని తొలగించి వేరొకరిని నియమించుటకు హైకొన్నిలు కధికారముగలదు గాని, ఇతర సందర్భములలో నెట్టి అధికారము లేదని, బూత్ సేనానిగారు వాదించుచున్నారు. శరీరము అన్యస్థముగ నున్నంతచాత్రాన, తమను పదభ్రష్టులగావింప వీలు లేదని, వీరు స్పష్టపరచుచున్నారు. హైకొన్నిలువారు భావికర్తవ్యమును గూర్చి విచారించిరిగాని, ఎట్టి నిర్ణయమునకు రారయిరి. బూత్ సేనానిగారి అధికారమును తొలగించుచో, న్యాయస్థానములలో పోరాటము జరుగును. ఇట్టి పోరాటములమూలమున, రక్షణనైస్య మింతవరకు నలుపుచున్న మానవసేవాకార్యముల కెంతవరకంతరాయము గలుగునో ముందుగాని తెలియదు. రాజీ గుదురునను నాశ తొలగిపోయినది.

బ్రిటీషుపత్రికలు: ఆప్టనిస్థానము

అమనుల్లాగారి రాజ్యపరిత్యాగముగూర్చి వ్యాఖ్యానముచేయుచు, బ్రిటీషుపత్రికలు వీరిని నిరసించుచున్నవి. ఈ నిరంకుశాధికారి ఎట్టి సంస్కరణములను ఆప్టనిస్థానమున ప్రవేశపెట్టదలచినను, దేశమందుకు సిద్ధముగ లేదని మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. అమనుల్లాగారు ఆప్టనిస్థానమును శాశ్వతముగ విడిచిపెట్టెదరని, టైముపత్రిక యూహించుచున్నది. ఇనాయతుల్లాగారే సరియగు రాజని, మార్షింగు పోష్టుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. వీరితో ఇంగ్లండు సభ్యముగ నుండునని తెలుపుచున్నది. జర్మనుపత్రికలు ఆప్టనిస్థానములో నికమీద మాస్కోపలుకుబడి యంతరించు నని యూహించుచున్నవి. పత్రికలవ్యాఖ్యానములు మొత్తముమీద అమనుల్లారాజుగారికి ప్రతికూలముగ నున్నవి. ఇక మీద అమనుల్లాగారు హిందూదేశమున నుండదలచిరని తెలియుచున్నది. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని రాజప్రతినిధిగారికిని మధ్య సంప్రతింపు జరుగుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారుమాత్రము ఇందుల కంగీకరించిరట. పెక్కుసంస్కర్తలకు సంభవించుచిక్కులే అమనుల్లాగారికిని సంభవించినవి. వీరి పరిపాలన మస్తమించినను, వీరు ప్రారంభించిన సంస్కరణములు క్రమక్రమముగ వ్యాప్తి గాంచుననియు, త్వరలో ఆప్టనిస్థానము ప్రపంచమునందు సముచితస్థాన మాక్రమించుననియు తలంపవచ్చును.

తెల్లఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాలో జరుగనున్న యెన్నికలలో శ్వేతాఫ్రికా నమస్య ప్రాముఖ్యము బడయు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. హాజ్జి గాజపక్షమువారు ఆఫ్రికాను శ్వేతమయము జేయవలయునని చాటుచున్నారు. ఇందువలన వీరికి ఎన్నికలలో విజయముగలినను, జాతివైషమ్యము వ్యాపింపకమానదు. వజ్రపుగనుల విషయమున, దక్షిణాఫ్రికాలోని ఆదిమనివాసులు ఇటీవల మిగుల అసంతృప్తి గనుపరచిరి. వీరిస్థితి నానాటికి దుర్భర మగుచున్నది. హైద్రులస్థితియయినను చక్కబడలేదు. శ్వేతాఫ్రికా పద్ధతిని నిష్కర్షగ కొనసాగించుచో, రంగుజాతివార లనుభవించు కష్టముల కంతుండదు. రంగుజాతులలో ప్రబోధము గలుగుచున్నది. తమ హక్కులపట్ల వారు పట్టుదల సూపుచున్నారు. అందుచే తెలుపు నలుపు సమన్య తీవ్రరూపము

దాల్చనమ్మను. అట్టితల్లి, తెల్లవారలకుగూడ నష్టము గలుగును. ఈ సంగతిని గుర్తించి, స్కెట్టు సేనాని గారు శ్వేతాభిరామరాజును ఎన్నికలలో ముందుకు దీనికొని రావలదని గోరుచున్నారు. స్కెట్టుగా రయినను, శ్వేతాభిరామానులని తెలిసినవిషయమే. కాని వీరు కొంతవివక్షణను జూపగోరుచున్నారు. హర్షిగాజిపక్షమువారు మాత్రము తమవంతమును విడనాడెద రని తోచదు.

భానలు వంటెన

ఇంగ్లండు ద్వీప మగుటచే, దానిని జేరటకు స్త్రీమరులసహాయ మవసర మగుచున్నది. మిగిలిన యూరపుఖండముతో, దీనికి రైల్వేసంబంధ మింత వరకు లేకుండెను. ఇంగ్లండు ప్రాన్సుల మధ్య ఇంగ్లీషు భాషలు కలదు. దీనివెడల్పు కొంచెమే. దీనిపై వంటెన గట్టు నెడల రైల్వేపై ఇంగ్లండుకు జేర వీలగును. ఇండి విషయ మై చాలకాలమునుండియు ఆలోచన జరుగుచున్న ను, ఎట్టిచర్య నపరిచింపరయిరి. ఇప్పుడు మరల కదలిక గలిగినది. పార్లమెంటుసభలో ఇట్టి ఏర్పాటు సంగీకరింపవలయునని ప్రతిపాదించబడెను. ప్రభుత్వ మువా రీవిషయమై యోచించి యభిప్రాయమిచ్చెద రని తెలియుచున్నది. రైల్వే ఏర్పాటు సఫలమగు చో, యూరపున కంతకును ఇంగ్లండు ఎడముగ నున్నదను భావము తొలగిపోవును. రాకపోకల సౌకర్యము లభింపయింతును.

నర్ బ్లాక్టుగారు : ఇండియా

హిందూ దేశపుసామ్యు కినిన బ్రిటీషు ఉద్యోగులు, ఈ దేశముగూర్చి వివరీతాభిప్రాయములు చెలుపుట వింతగాదు. అందుచే నర్ బ్లాక్టు గారు చెలిపిన యభిప్రాయము లాశ్చర్యము గలిగింపజాలవు. హిందూదేశము నొకదేశముగ పరిగణింప వీలులేదని, బ్లాక్టుగారు పలికిరి. హిందూ దేశమునందు జాతీయత లేదని చెప్పట ఆంగ్లోహైందవుల మామూలు పాటయే. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నొసగగూడదని చెప్పట కిట్టియుక్తులను చెలుపుచుందురు. పాశ్చాత్యదేశములు హిందువులనుండి నేర్పికొనదగిన ఆధ్యాత్మికవిషయములు గలవని మాత్రము బ్లాక్టుగారు రంగీకరించుచు, భాంతియులు పాశ్చాత్యశాస్త్రసంశోధనల నభ్యసించవలయునని నలహా నిచ్చిరి. అంతియగాని, హిందూ దేశమునకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుట వీరికి బనికరాదు.

లాహోరు సత్యాగ్రహము

లాహోరు సిపాయిల సత్యాగ్రహ మింకను ముగియలేదు. సిపాయిలు తమ ప్రతినిధులను ప్రభుత్వమువారితో సంప్రతించుటకై బంపుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. కాని, అరెస్టుచేయబడిన ఇరువురు నాయకులను వదలివేయవలయు ననుచున్నారు. ఇది కడుమితమగు కోర్కె యనుటకు సందియము లేదు. కాని లాహోరు అధికారులు తమ ప్రతిష్ఠను విడుచుటలేదు. కాపైనుమూను అను బ్రిటీషు సైనికుడు, సిపాయిలపట్ల సానుభూతి జూపుచున్నారు. యూరియనులు సిపాయిలకు తోడ్పడెద రని తెలుపుచున్నారు. నిర్బంధింపబడిన నాయకులను

వెంటనే వదలివైచిన బాగుండెడిదని వీరు చాటుచున్నారు. ఇకనయినను సంచాటు అధికారులు నాయకులను నిర్బంధవిముక్తుల గావించుట యవసరము.

జయకరుగారి సంతృప్తి

చింతామణిగారివలె, జయకరుగారును ప్రస్తుత పరిస్థితులపట్ల సంతృప్తి జూపుచున్నారు. వీలన, అన్ని పక్షములవారును ఏకవేదికపైగూడి స్వరాజ్య లక్ష్యము విషయమున ఏకీభవించి తమభేదములను పరిష్కరించుకొనదలచుట, యొక అనుకూలచిహ్నము. రెండవచిహ్నము స్త్రీలలో గలిగిన ప్రజోధము. మూడవచిహ్నము హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము. పార్సీలు క్రైస్తవులు అధికసంఖ్యాకుల పట్ల విశ్వాసము జూపిరి. అందుచే భావిస్థితిగూర్చి నిరుత్సాహపడ నవసరము లేదని, జయకరుగారు చెలుపుచున్నారు. ఎదుట గనుపించు నిరోధములను దాట వీలగు నని విరు భావించుచున్నారు. నాయకు లందరును ఇట్టివిశ్వాసముతో పాలుబడుచో, స్వరాజ్యసిద్ధివిషయమున నెట్టి సందియ ముండజాలదు.

మద్యపాననిషేధము

పంజాబులో గుజరత్వాలా పురపాలకసంఘమువారు తమ ఆవరణములో కల్లంగడులను నిషేధింప నిశ్చయించిరిని తెలియుచున్నది. స్థానిక సంఘము లన్నియు తమ ఆవరణములలో మద్యపానమును నిషేధించుట యవసరము. ఎక్సైజు శాఖవా రిందుకు తోడ్పడరను భయము గలదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మద్యపాననిషేధప్రచారము గావించ దలపెట్టియుండిరి. ఇతర సంస్థలవారిందుకు బూనుకొనుచో, వీరికి ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుట ధర్మము. వివిధసంస్థలను తమకు అవకాశ మున్నంతవరకు, మద్యపాననిషేధమునకు తోడ్పడి కాంగ్రెసు తీర్మానమును సఫలము గావించుట యవసరమగుచున్నది.

నర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు :

తిరువాన్కూరు సంస్థానము దక్షిణసంస్థానప్రజా సమావేశమును జరుగనిచ్చి, తిరువాన్కూరు సంస్థానమువారు విశాలభావము గనుపరచిరి. నర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు సంస్థానాధీశుని కిటుల కృతజ్ఞత చెలిపిరి.

“నే నిక్కడకు ఆందోళన సలుపుటకై వచ్చియున్నాను. కాని, సంస్థానమువారు నన్ను అతిధిగ గౌరవించిరి. సంస్థానాధీశులు నాపట్ల జూపిన దయకు కృతజ్ఞతను చెలుపుచున్నాను.”

తిరువాన్కూరు సంస్థానమువా రింతటితో తృప్తి జెందక, సంస్థానప్రజాసమావేశ తీర్మానముల నాచరణలో జెట్టి ఇతర సంస్థానములకు మార్గము జూపుట మేలు.

కెల్లాగు ఒడంబడిక : అమెరికా

అమెరికా సిపేటనభవారు కెల్లాగు ఒడంబడిక నామోదించిరి. ఒక్కరుమాత్రము ప్రతికూలముగ వోటుజేసిరి. వివిధదేశములును కెల్లాగు ఒడంబడికను ఆమోదించుచున్నను, అందుకు

వలయుసాధనముల నవలంబించు చున్నవా యను నదియే ప్రశ్న. ఈ విషయమై అనుకూలనమా భావము వెలువడుటలేదు. ఆయుధ విస్తరణము శాంతికి సాధన మని గుర్తింపబడుచున్నది. కాని, ఆయుధవిస్తరణమునకై సాహసించు దేశము గనుపించుచున్నది. ఏజాతీయు ముందుకు రాకున్నది. ఇక్కార్యము కొనసాగనియెడల, శాంతి ఒడంబడిక నిష్ఫలమగును. చిత్తుకాగితముగ బడియుండును.

కారణ మేమి?

అమనుల్లా రాజు రాజ్యమును త్యజించినను, కాబూలసందు పోరాట మాగకుండుట చిత్రముగ కనుపింపకమానదు. ప్రభుత్వసైనికులకును, బచ్చా సాకో సైనికులకును మధ్య పోరాటము చెలరేగుచున్నదని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. దీనినిబట్టి అమానుల్లా రాజు ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణములు పిన్వారీలతిరుగుబాటుకు కొంతకారణ మయినను, అది యొక్కటియే కారణ మని తలంచుటకు వీలు గనుపింపదు. రాజ్యపదవికై పోరాట మింకను జరుగుచున్నటుల యూహింపవచ్చును. ఆఫ్ఘనుస్థాన స్థితికి నిజకారణ మేదియో దెలిసికొనుట కింకను వీలుపడకున్నది.

దేశీయవస్త్రములు

కలకత్తా కాంగ్రెసుతీర్మానము విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును పూర్తిజేయగోరుచున్నది. ఇందుకుగాను దేశీయవస్త్రములు దొరకు పెద్ద అంగడులను నెలకొల్పవలయును. కలకత్తావర్తకు లిట్టి అంగడిని స్థాపింప నిశ్చయించిరి. వర్తకు లీనమయమున దేశీయవస్త్రవ్యాప్తి కెంతయు తోడ్పడగలుగుదురు. ఎల్లరును యాయుద్యమమును చేపట్టినగాని, అనుకూలఫలము గలుగజాలదు. కలకత్తా వర్తకులను, ఇతరప్రాంతముల వర్తకులుగూడ అనుసరించుట యవసరము.

మద్రాసు శాసనసభ

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఈ నెం 18 తేదీన మద్రాసు శాసనసభ సమావేశమై ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టసవరణ బిల్లు చర్చకు వచ్చును. మద్రాసు కల్ల మ్యూనిసిపాలిటీ చట్టసవరణ బిల్లు సాల్వాబాగారి మద్రాసు ఆర్కాటి చట్టసవరణ బిల్లునుకూడ చర్చకు వచ్చును. ఈ నెం 28 తేదీన తీర్మానముల గురించి బ్యాటలు జరుపబడును.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

సంస్థాపనాచార్యులకు స్మారకచిహ్నము మదిపట్టుం, జన 16:—ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల పరిపాలకవర్గము 19 వ తేదీన సమావేశమయి కళాశాల సంస్థాపక లగు కే. కే. వాసుమతరావుగారికి ఉచితముగా స్మారక చిహ్నము గూర్చి ఆలోచింతురు.

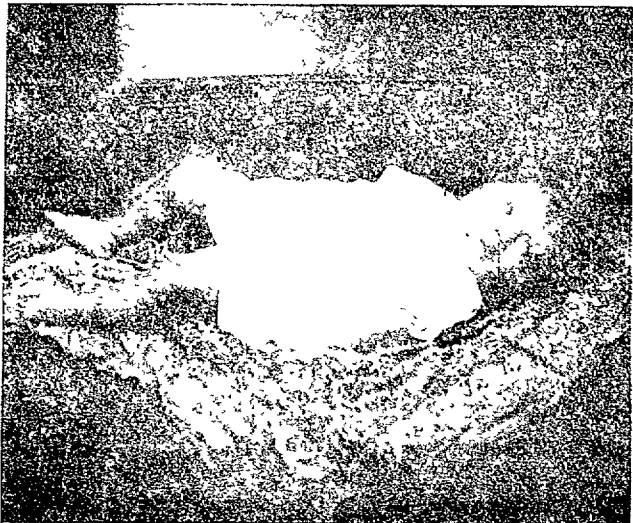
ఆంధ్ర ఆయుర్వేదసభ

కె. నాగేశ్వరరావుగారు. (ఆంధ్రపత్రిక సంపాదకులు) 21 వ తేదీన మదిపట్టుంతో జరుగు ఆంధ్ర ఆయుర్వేదసభ యందు భన్యంతరి ద్వజస్థాపన మొనర్చెదరు. ఉయ్యూరు రాజాగారు రాజాళక పోయినందున దాని చూడ వియ్యూరు ఆస్థానక వహింతురు (ప్రీతివేసు.)

మదరాసు శిశు ప్రదర్శనము

మరకతవల్లి—భాగ్యవంతులతరగతి 6 నెలల బిడ్డలలో ప్రథమబహుమతిని బడసెను

తెరసా మాన్యములు—ఆంగ్లో ఇండియన్ పేదజాతిలో రెండు నెలలతరగతియందు ప్రథమబహుమతి బడసెను. (ప్ర.భో.బి)

డల్హౌసీ—1 సం 10 నెలలు, 23 పౌనుల

ధనలక్ష్మి—పేద భారతీయుల తరగతియందు బరువు. మదరాసు కార్పొరేషను బెయిలిఫ్ ప్రథమబహుమతి బడసెను. 2½ సంవత్సరములు. కుమార్తె. ఆంగ్లో ఇండియన్, యూరోపియన్ తరగతియందు ప్రథమబహుమతి బడసెను. (పి.ఎఫ్.ఎ)

రామచంద్రపురము తాలూకాబోర్డు.
వైస్ ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక

ప్రముఖ సర్వకారాయాగ్రహణ కేంద్రముగా
సెన్సైటివ్ బడి

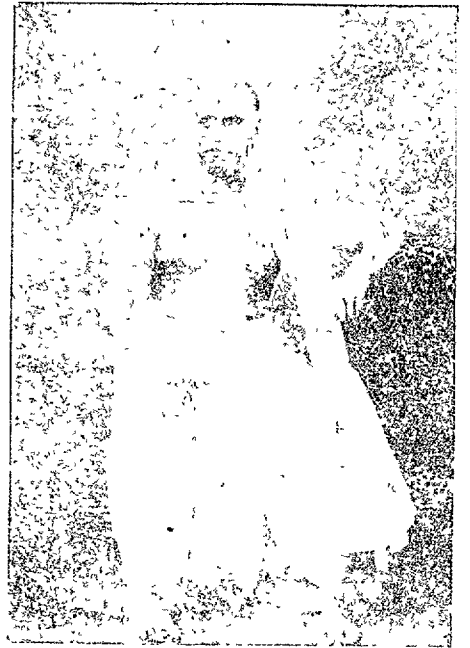
16-1-29 తేదీ ఉదయం 10 గంటకు శ్రీమద్దేవూరి ఆది శారాయణ చౌదరిగారి ఉపాధ్యక్షుల శ్రీ అల్లం రామారెడ్డిగారి ఆహ్వానముపై మ-రా-శ్రీ మల్లికార్జున సర్వకారాయణరెడ్డిగారు తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగా ఏకగ్రీవముగా సెన్సైటివ్ బడిరి. పరిశీలనకు దీర్ఘిప్రబోధ మెంబరుగను, రామచంద్రపురము యూనియన్ బోర్డు ఛేర్మన్ గారు నున్నారు. వీరి విజయమునకు చూ అభినందనములను దలుపుచున్నారు.

నల్లమిల్లి తాతారెడ్డి.

విలేఖుల కొక విజ్ఞప్తి

మాకు చేరిన వ్యాసములు, లేఖలు, స్థలము, చాలక నిలిచిపోవుచున్నవి. వ్యాసములను, వృత్తాంత లేఖలను వ్రాయువారు విరళముగా, వేజీ కొక వైపున క్లుప్తముగా వ్రాసిన ప్రచురింప వీలుండును. చాలమంది దీర్ఘముగా వ్రాయుచున్నారు. వానిని ప్రచురించుట కష్టముగా నున్నది. ఎంత క్లుప్తముగా వ్రాసి బంపిన నంత సంతసింతుము.

ఆం పి నం.

శ్రీ|| సి. ఆర్.

శ్రీనివాసయ్యంగారు బి. ఎ.

ఆంధ్ర గాయకమహాసభాధ్యక్షత వహించిన పండితులు. కాకినాడ గానసభవారు వీరికి రూ॥16లు ఒనంగి నన్నానించిరి.

అఖిలభారత సాధు సంఘ మహాసభ కాలెండరు:- చెన్నపురిలో పాక్కటపునులో మొదలియలు చోటుకు పక్కను వెల్లింగ్డను ఉచిత పతకాలయమును (వెల్లింగ్ డను ఫ్రీ రీడింగ్ రూము) నెలకొల్పిన స్వామి కరుణా నందజీచేత ప్రకటింపబడిన యీ కాలెండరు నందుకొంటిమి. దీనియందు సాధుసంఘ మహాసభకు సంబంధించిన తదకాలము పరమేశ్వరుల పటములు గలవు. అంతయును ద్రవిడభాషలో (టామిలు) నున్నది. దీనిని బడయగోరువారు పైని తెలుపబడిన స్థలమునందు కరుణానంద స్వామిజీకి వ్రాసినచో వారు దీని నుచితముగానే యిచ్చెదరని మాకు తెలుపబడెను.

పి. గోపాలస్వామినాయుడు అందు నన్ను వారి కాలెండరు:-1927, పునఃపేట స్టేటు, సెంటు ధానుసమాంటు పొట్టు అను అడ్రెసుగల తావున నగలరాళ్ల వ్యాపారముచేయుచున్న యీ కంపెనీవారు పంపించిన కాలెండరు నందుకొంటిమి. ఇది చిన్న వైజాలోనున్న దీనియందు రాధాకృష్ణులపటములు చాల అందముగా నున్నవి దీనియందు కాలెండరుకంటే పటమే ప్రధానము. దీనినిబడయగోరు వారు పైని తెలిపిన అడ్రెసుకు 31-1-29 వ తేదీలోగా మూడణాల టికా బిళ్లలను పంపినచో ఒక కాలెండరు ఉచితముగా రిజిస్టరు బొమ్మలో పంపబడునని మాకు వారు వ్రాసెను.

ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగు కంపెనీకాలెండరు. 1-55 జమ్మనకిడుపేటి బొంబాయి అను అడ్రెసు గల తావున కామినియా ఆయలు ఓటోద్రిల్చుచారు, ఓటో కును మల, ఓటో కును మోడరు, ఓటో వరుకరు, ఓటోలోజు, మున్నగు తిలనూనెలను సెంటును యితర నువాపన ద్రవ్యములను విక్రయించుచున్న యీ కంపెనీవారు పంపిన మూడు పెద్ద పయిజాక్యాలెండరు నందుకొంటిమి. ఒక క్యాలెండరు కృష్ణుని విజ్ఞప్తియను పేరుతో రాధాకృష్ణుల విగ్రహములుగలవు. మరి యొకదానిలో ఉద్యానవనము రాధాయనపేరుతో మరియొక రీతిగల రాధాకృష్ణుల మూర్తియన్నది. ఇంకొకదానిలో రాధ విజ్ఞప్తియను పేరుతో శేరోరీతిగల రాధాకృష్ణుల విగ్రహములున్నవి. ఈ మూడు పటములలోను విగ్రహములు చాలనుం దరముగానే యున్నది. కలియవాడు క్రేడింగుకంపెనీ (కే. టి. కంపెనీ)వారు ప్రకటించి ఓటోలోజు వైటులోజు హాయిరు ఆయలు కాలెండరునుగూడ ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగుకంపెనీ వారే పంపిరి. ఇందు సాలంకృత మగు మదకరీంద్రముచెంత పాక్షిపములయందు గులాబీపువ్వుల మామను ధరించిన ఆవిర శౌందర్యవతియగు నొక యువతి నెలువబడినట్లు అతిమనోహరము గా చిత్రంపబడెను. కే. టి. కంపెనీ కాలెండరు చాల దళవరి గనున్న గ్లోజు అట్లపైని ముద్రింపబడెను. ఈ నాలుగు కాలెండరులను బడయగోరువారు బొంబాయిలో ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగు కంపెనీకి వ్రాయవలెను.

బెజవాడరేంజి నాన్ విమర్ ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల మేనేజర్ అరవ మహాజనపథ
కొన్ని ఇబ్బందులవల్ల 19-1-29 వ తేదీన ఆపివేయడ మయినది. తిరిగి ఎప్పుడు జరుగునది ముందు తెలుపగలము.
తమ్మన చంద్రయ్య
సహాయకార్యదర్శి.
16-1-29

అమానుల్లాగారు అంతర్ధాన మైరి

వారికి శరణొసంగుటకు వైస్రాయిగారు అభయహస్త మొసంగిరి

ఆంగ్ల సర్దారులను బ్రిటిష్ వారు అరెస్టుచేసి రంగూనులో నిర్బంధప్రభావమునం దుంచిరి

జనవరి 16 — ఆంగ్ల రాజ్యపరిపాలన పరివర్తన అమీరు అమానుల్లాగారు రెవ్యూకి వ్యతిరేక వార్తలు తెలియబడలేదు వందలకు పరివర్తనముగా నున్నది గత మాసాంతమునకే కాబూలులోని పరిసరము చాలా తీవ్రముగా దాల్చిన పనియు, అప్పటికి వైస్రాయిగారు కలకత్తాలో నుండియు, వైస్రాయిగారు కలకత్తాలోనుండగా, అమానుల్లాగారివద్దకుండి తిరివార్త వచ్చియుండెననియు, ఈ తిరివార్త ఆంగ్లవారికి వైస్రాయిగారు కలకత్తానుండి వెంటనే బ్రిటిష్ వారినియు తెలియచున్నది తమకు అవసరమైన సమయము వచ్చినప్పుడు హిందూదేశములో అమానుల్లాగారికి శరణును నొసంగుటకు బ్రిటిష్ వారికి సాధ్యమగుననియు ప్రశ్నించుచు అమానుల్లాగారు వైస్రాయిగారికి తిరి నిచ్చియుండిరట.

ఈ విషయమును వైస్రాయిగారు వెంటనే ఇంగ్లాండు లోనున్న యిండియా కార్యదర్శిగారి కెరింగించిరట ఇండియా కార్యదర్శిగారు అందుల కంగీకరించుచు ప్రత్యుత్తర మొసంగి రట.

కాని అమానుల్లాగారు ఇప్పుడు ఎక్కడ నున్నాలో ఎవరికిని తెలియదు.

లాహోరు, జనవరి 16 — పూర్వము అమీరుగానుండిన ఆయుబుఖానుగారి కెద్ద కుమారుడగు సర్దారు అబ్దుల్ ఖాదరు కాఫీయగారు కొలిది పరివర్తనమునుండియు లాహోరు లో నివసించుచుండిరి ఆయనను బ్రిటిష్ వారు అరెస్టుచేసి నేటి సాయంత్రము కలకత్తాకు గొంపోయిరి వీరిని ప్రత్యేకముగా నొకరైలుపెట్టెలో మాట్టుండబెట్టి నుఖముగా గొంపోయిరి

కలకత్తానుండి వీరిని రంగూనుకు గొంపోయి అచట ప్రవాసము లో నుంచెదరు

రాజ్యము వీడినరాజు అమానుల్లాగారు

అలహాబాదు, జనవరి 17 — అలహాబాదులో బ్రిటిష్ వారికి అధీనమైయుండిన పూర్వపు ఆఫ్ఘను అమీరు వంశీకులైన ఆరుగురు సోదరులలో సర్దారు ఒమరుఖానుగారు బ్రిటిష్ వారి యొగకలేకయే తప్పించుకొని హరిహర్ యొగ అయిదు గురు సోదరులలో సర్దారు సర్వారు ఖానుగారు కొలిది దినముల క్రిందట వై అరెస్టుచేయబడి యున్నావనియు లాకన్ లో నుంచబడి విగిలిన నలుగురు సోదరులను నిన్న అరెస్టుచేయబడిరి వీరిని కలకత్తాకు రైలువీధి గొంపోయి అచటనుండి బర్మాకు గొంపోయి

నిర్బంధ ప్రవాసములో నుంచెదరు వీరిని అరెస్టుచేసి గొంపోవు చుండగా వారి కిల్లలు వీరిని చూచుట కై స్తేషనువరకు వచ్చిరి.

పెహావరు, జనవరి 16 — ఇనాయత్ అలగారు క్రొత్తగా అమీరుపదవికి వచ్చిన తర్వాత కాబూలు వార్తలను గూర్చి వివరముగా తెలియబడలేదు, మతగురువులగు ముల్లాలు శాంతి చేకూర్చిన తర్వాత కాబూలు ప్రాంతముల దు బారాటం యగురు నే యున్నది కాబూలు నుండి వార్తలు కదాచిరుగా వచ్చుచున్నవి కాబూలులో విప్లవశాయకుడగు బచ్చాయిసాహు ప్రాధాన్యము పొందియున్నాడు.

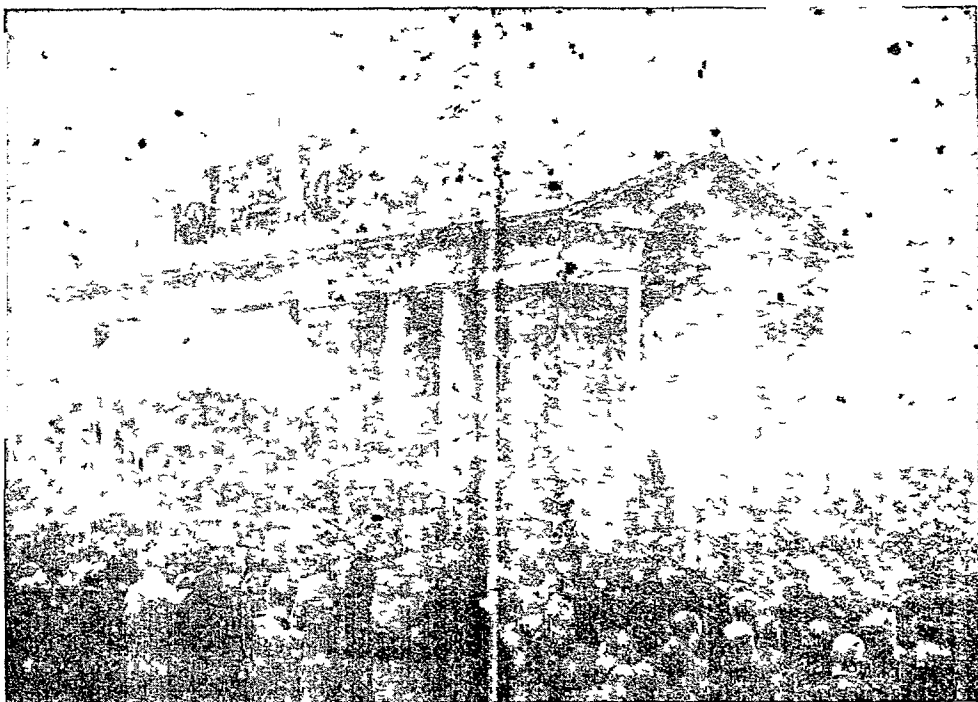
ధిల్లీ, జనవరి 16 — జలాల్ ఖాదు, కాబూలు నగరముల మధ్యనున్న జగ్ దాలక్ విప్లవకారల వశమైనది వర్తక ఫలములు గల కి జల యొంటెలు లై బంకనునుగండాపిశ్చా కిల తోడ్పాటుతో బ్రిటిష్ పరిపాలకుల చేరినది

పత్రికల యభిప్రాయములు

కలకత్తా, జనవరి 16 — పూర్వపు పత్రిక యిట్లు ప్రాయమున్నది — అమానుల్లాగారు రాజ్యాధికారము విడచిపెట్టిన కన్న ఆఫ్ఘనిస్తానమున కేక్కువ విడుదలకరవిత్తు యింకొకటి లేదు

అమృతబహరపత్రిక యిట్లు ప్రాయమున్నది — అమానుల్లాగారు రాజ్యపరివర్తనము చేయుటనుగూర్చిన కారణ సంబంధములన్నియు తెరచాటు తహస్సులుగా నున్నవి మహమ్మద బ్రిటిష్ వారి విశిష్టరాజ్యాంగ సుంత్రియగు లారెన్సుగారు ఆఫ్ఘనిస్తానమునకు వెళ్ళియుండుటకు గల కారణములు వారి చర్యలను దుర్భాగ్యముగా నున్నవి

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

రాజుగారి అస్వస్థత

మేరీమహారాణిగారి దర్బారుము టవరుపాట్లువద్ద ప్రజలు వేచియుండుట (సెంట్రలు న్యూస్)

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు

జయకర్ గారి యభిప్రాయము

బొంబాయి జనవరి 16 — ఈసాయంత్రము యిచ్చట జరిగినసభలో నువ్వనించుచు యస్ ఆర్. జయకర్ గారిట్లు చెప్పిరి

మూడు విషయములు మనదేశమునందు గుంచి కోజాల వచ్చునను ఆశను నాకు గల్గించుచున్నవి (1) బ్రిటిష్ పరిపాలన ప్రారంభమయిన యిన్నికోజాలకు ఆగవులాదుకొనుచున్న ఇన్ని సంఘములవారు ఒక్కచేదికపై చేరి, తమ భేదములను పరస్పర కొని ఒక్క రాజకీయప్రణాళికను నిర్మించినారు (2) ఈ 20 సంవత్సరములలో స్త్రీల ఉద్యమము, చాల అభివృద్ధి నొందినది (3) హిందువులను మహమ్మదీయులు భేదములను మాని సమసభాసమును ప్రకటించుట

ఇన్నిపాట్లను, యిన్నిబాటలు కలసివారు గనుక అందరకును సమ్మతియగు నొక విధానము కనుగొనవచ్చును హిందువులును మహమ్మదీయులును తమ విప్లవాత్మకతను గమనించి నారు, గనుక వికమత్యమునకై వాచించుచున్నారు. పార్టీలు, క్రైస్తవులు మొదలగు అల్పజనసంఖ్యాకసంఘములు

అధిసభాభ్యాస సంఘముయొక్క విశ్వాసమును గలిగి తమకు ప్రత్యేక పార్టీవిధ్యమును, ప్రత్యేక నియోజకవర్గమును కోరకండుటగూడ గమనించదగిన విషయమే మనకులభించగల స్వరాజ్యము హిందూ రాజ్యముగాని, మహమ్మదీయ రాజ్యముగాని యై యుండదు అందరి విజ్ఞానములు ను యిచ్చట గౌరవింపబడును మిగుల నిరాశతోం టుమియు అవకాశములేదు ప్రజలకు సమయమును మన కభిముఖముగానున్న పక్షములకు ప్రయోజనములను గా తెలివించుదుగాక! (ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

బెంగాల్ స్వదేశీ ఉద్యమము

వర్తకుల ప్రశంసనియమగు నిర్మాణకార్యక్రమము కలకత్తా జనవరి 16 — ఈరోజు సాయంత్రము జరిగిన బెంగాల్ గుడ్డవర్తకుల సభలో వర్తకుల కువరకు స్వదేశీ ప్రయోజనములను సప్రయితోగిడ్డంగిని, వర్తకుల సహాయార్థము క బ్యాంకును స్థాపించుట కను నిర్ధారించబడెను ఈతీర్మానమును కార్యదాతమున పెట్టుటకు ఏమగును ప్రయత్నముతో గూడిన నొక ఉపసంఘ ముర్మాలు గానింపబడెను. (ప్రీ ప్రె)

మహమ్మదీయ శివులలో బహుమతిపొందిన అనుబాచ అను బాలుడు. తల్లియొడిలో కూర్చుని యున్నాడు (వె. ఫోటో.)

ఈ యిరువురు కవలపిల్లలు. ప్రత్యేక బహుమతిని బడసిరి. (ఎ. రత్న)

సహించినా తొందరగా ప్రజ్ఞాదు.

ప్రేమ హత్యలతో ముగియుట

ఈ రిజిస్టర్ చర్యలకు లేబరు. (స. ౧౭.)

తారకనభ్యుల సమావేశములు

శ్రీకృష్ణ కృష్ణమూర్తిగారి సందేశములు

“అశ్వవిశ్వాసము- తరణోపాయము”

శాశాదేశ్ లలందుడు దివ్యజ్ఞాన సమాజముచే లోక సుఖపుగ నెగడబడుచున్నట్టియు, సుప్రసిద్ధుడు యున్నట్టి శ్రీ కృష్ణమూర్తిగారి నెన్నసాహిత్యము గిండియందు తారక పథిల కడచెందిన ప్రతినిధులనుమును “కామ మైదు” స మావేశమునందు * అశ్వవిశ్వాసము- తరణోపాయము” గూర్చి దివ్యులను సందేశము నొసంగిరి

ప్రతినిధులగ నడచెందిన శ్రీ పురుషులు సుమారు రెండు వందలమంది. అశ్వశాస్త్రమునందలి పుస్తకములను స్థానములందు పూర్ణ జలద్రావరముగ వాసితమైయుండినట్టివనియు నెరుపబడిన పరిణాకారవందలమందు కాష్టములు దొంతరలగ పేర్కబడి యుండిన కురుపుదిక శ్రీ కృష్ణాజీ, డాక్టరు బెసంతు గారలకారకై ఉన్నతమున జేరికై ప్రత్యేక స్థానము లేర్పరచ బడియుండిన సరిగ 6-15 గంటలకు కృష్ణాజీ బెసంతుగార లిరువురును పశ్చిమద్వారమున ఆసరములూని కడచెంది మం డలమున చేర్చగవలదీయున్న కాష్టపు దొంతరలకు చిచ్చునెట్టిరి. అన్ని వాగగ ప్రార్థించుచు నల్లికల శాక్రమించియున్న తను సమము పొంది తిప్పిదికము నంతయు వెలంగిందజేయుట దుర్లభ కృష్ణాజీ, బెసంతుగారలుభయము జేరిక సద్ధిపించి, జీవి శోపరిభాగములను తలముపై నుఖాసీకలై ఆనంతరము శిష్టరచయన కంఠముతో యొక జన్మని మృదువ భుగనాన మునుగావించి పథ్యల తనవలయు జేసెను ఆ తైని జేలు గా నము జరిగెను దరహాసిత వదనమును, ప్రపన్న పితృలాలంకృతుడు నైన కృష్ణాజీ అంతట ఆసనమునడిగి, యొక గ్రంథమునుండి అంగములందు కొన్ని ప్రార్థనగీతములపఠించి పదవ అత్యంతా తుల్యును సమ్మోహితులైన సదస్యులసంబోధించి యిట్లు చెప్పవోడంగెను.

శ్రీ కృష్ణాజీసందేశము

“ప్రపంచవాయువులు లేక ఆకాశము నిర్మలమును ప్ర కాంతమునై యున్న యొకానొక దినమున శీతోష్ణవ్యవగ ధా నల్లరువల నీను సదస్యులచేసెడిన ప్రదేశమును గాంచిరి కా తామ్రగ నొక తుపానకలిగి నుండరమున శా ప్రదేశములను కమలములకై ధ్వంసమొనర్చెను సమస్తతమను నొక మహా వృక్షముమాత్ర మా తుపానకాడికి చలించక సంపూర్ణ సత్వ సమృద్ధితో పరిపూర్ణవదనముతో ఆకాశమునకు విక్షించుచు నెల చియించెను తుపాను ఎట్లు వదస్యుల తృంచికేయునో విశ్వ మందలి మనుజుల మానసస్థానములను చింతాభయవిహ్వల తలు కబలిించివేయుచున్నది చింతాభీతుల పరమార్థమును గ్రహించి అట్టి తుపానకు చలించక నిజజాలినవా ర్హివంచ మందు బహుస్థలముగ నుండుక మహాత్ములగు శాకు ఖానును నిరోధించి దృఢముగ నిలబడుటకుగాను మానవుడు మనోహృదయములనుండి అనిశ్చయపరాధము నెల్ల తొలగించి నిర్మలమున, కాశ్యోతమైన సత్యమును సౌకల్యవలెను ప్రతి మానసమందును, ప్రతిస్థానయమందును, అనిశ్చయము, ఆల జడి, సంశయముల వ్యాపించి యున్నది చి త్తదీక్షల మామట కసహ్యమై, సమాపించుటకు దుర్బరమై యుండునీతితో అనిశ్చిత మును, కల్మషపూరితమును మనోహృదయము లుండును. అని శ్చయ పరాధమును ధ్వంసమొనరించి, సత్యమును, కాశ్యోతమైన వానిని మిమనోహృదయము సంపాదించుటకై మీరు వివిధ పూరితములనుండి యిటు కడచెందినారు మీ మనోవికాసము వలన, మీప్రవృత్తినా పరిశీలన బద్ధివలన, విజేతకాశక్తి లున మీ రాసత్యమును మిమనముల పాదుకొల్పి యుంటిరి నిజపరాధమును విడిచి, దర్శించి, గ్రహించియుండిన చిం తాభయ పరిక్షోభములను నీయగాధార్థమందు నిర్మలమును, పర శోధను, ధవలమునైన నిత్యముగ తరంగములలె నుండబడుదురు ఈవారమునం దిట్టి సందేశవాక్యముల వినినవారు, తమ హృద యముల విప్పినవారు, సంపాదించుచు ప్రేమద్వారమును విధ్వంస మొనరించినవారు ఈస్థలమును విడి ప్రపంచములోని కరుగు నపుడు నిశ్చలైత్యమయ్యలై గాధాధికారమున నివృత్త్యైతి వలె వెలంగవలెను అచింతిత్యము, అనిర్దయత్యము, అకాంత త్యము, సంక్షోభము మున్నగువానిచే నిండియున్న యాప్రపంచ మందు ప్రవేశించి ఆకాశమునది తారకలు నిజ ప్రకాశముచే నూ పరుల కా నం దాయకము లయ్యెడి తెరంగవ మీరలు జీవిత ప్రేమవాహిని యందు మునింగియున్నారగావు న మానవజాతి కానందజనకులు గావలెన వరుల సాహాయ్యము ను జొందిజాలని స్థితియందుండిన మీరు నిజమును సాహాయ్య లయ్యెదరు మహాత్మకజీవితపరమార్థమును కన్గినవారిన జీవిత ప్రేమ సిద్ధించున మీరొకవారముదిగములనుండియు వారు వదేశముల జాలికించి యున్నార గావున సంపూర్ణ నిశ్చయ జ్ఞానముతో స్వేచ్ఛాసౌఖ్యముల నభిధించుచు ప్రపంచములోని కరుగవలెను.

మీ యూహలు, మీ చేతలు, మీ ప్రవర్తనల కలనను అత్రధానవస్తువుల త్యజించుటచేతను ప్రపంచమునకు ఆదర్శముల లేర్పరచవలెను ప్రపంచవంతయు భయదఃఖముల చేరను, కా మ్యమునిచేతనప్రకంపితమై కిబి భగంధ, రక్షితబగుటకుగాను మీరొకకడుగుమాదునున్న జీవిత తత్వమును గ్రాహ్యమొనం చు కొనిన మీపై దుఃఖమును అంధకారము నీధూమికండితొల గించెడి కాఫ్యతిగలను. నా యవదేశము లివారముదినములకుం డి శాలకించిన మీ ప్రతియొక్కరైన నిశ్చయజ్ఞున సమృద్ధితు లై అనిశ్చయ జ్ఞానమును మీ నిత్యవిధియలం దాచరణ యం దుంచబాలిన పక్షమున ఆహా, ప్రపంచమునంతను మార్చుకేయ బాలదుము వాయువుచే మేనుములు తరుమబడుకట్లు మీరీ తావు వదలిన పిమ్మట చింతానాగర నిమగ్నులగు జనుల మానస ములందు సంతోషా నిశ్చయములను తరిమివేయవలెను జీవి త ప్రేమవాహినియందు మీర జలకమాదు మహ్నాదగావున జీవితమేయైన వాని నుండి మీరు భిన్న ముగాజాలరు అట్టి జీవిత ప్రేమ ప్రవాహమున మునిగియున్న మరుక్షణము వ్యాజలము గాని, బింటిపాటుగా నియంధజాలడ ఏలనన ఆప్రేమ ఎల్ల యెడల ప్రత్యక్షమగుచుండును జీవిత ప్రేమ పరిమళమును నల్ల డు వ్యాపింపజేసి రగ్యతచే నవయుచుండు మనో హృదయము లకు మీరలు వివ్యాధధమును ప్రసాదించవలెను లోయలయందు గూడుకొని యుండు నిశ్చల దుర్గంధమును మార్చుమెట్లు తరిమి వేయునో అటులే ప్రపంచమును మానవుల పరివేష్టించి యుం డు అంధకారమును జీవిత ప్రేమయను వెలుగుచే మీరు బో ద్రొలవలెను అని పత్రిక

పదవ ప్రకాంతముగ సభ ముగిసెను గిండికలాకాల బాలకహితయగీతముల వాడిరి

ప్రత్యేకాల సందేశము

జనవరి 16 — నేటి ఉదయము శ్రీ కృష్ణాజీ తారక సమావేశ ప్రతినిధులసమక్షమున యుపసగి సందేశముయొక్క సాతాంశములనుపఠించబడినది “ప్రతి మానవుడును తన జీవి తమందు కునుమునో, కంటకమునో జనింపజేయుట క ర్తవ్య మని” కృష్ణాజీ నుడివెన గుర బిరద చెంటిరి జనింపజేయు ను అర్థములేని, ఆశయములేని సంఘటనము కంటకమును జనిం పజేయును సాధకముగ కృషి గులాలీ పున్నపరిమళమును పెద జిమ్మును అంతులేని పురాతనమైనట్టియు, అపారవగు, నూతన మగునట్టివానియొక్క భీతిని విడనాడుదు !

పపంతముయొక్క విమూర్త్య శోధనపాండి నవ్యభుదామ పత్రశోభితములగు హేమంతవంతు ఆకలను విడచుపాదప ములవలె మానవుడు స్వార్థమును త్యజింపవలెను గ్రుడ్డితనముగ తయొద్ది ఏ వస్తువులగాని ప్రపంచముగీకరింపబాలదు, ప్ర పంచము నద్ధరించుటకు ప్రతివాడును నిస్సందియులను, నిశ్చి తులై యుండవలెను గ్రుడ్డితనము, ధాందసములను సంబం ధించిన సంకుచితమగు యాశ్వాసముగాక వ్యక్తియొక్క మానస మును, హృదయమును మార్చుకేయగల నిజమగు యాశ్వాసమందు తమకు విశ్వాసముగలవనిరి దుఃఖభాజనమగు జీవితకామ్యముని చెంటియొక్క ఎడబాటునుండి విముక్తిని ఒడచుటయే జీవిత పరమార్థమును గాంచుటయగును పత్యావ్యవకునకు భజవ్య ర్థరమానముల యంతర్వర్తియగుకాలము లేదు ఉపేక్ష, ఆల పతిలకూడనిది గతించిన నిర్జీవత్యము వారాధించుటకంటెను, మీలో పడేవముగ భజవ్యత్తును మేల్కొలుపుటకు కండ్లు మూ సినాని గ్రుడ్డితనముగ అనుసరించుచు, స్వవరూప్రకటనకై జీవితప్రేమను గోల్పోవు వారల కై స శ్యా స ము, తా య గ ము లు చెల్లు న స వ్య ప వ్య రూ ప ప్రకటనావతర్యమందు కృషి సహపరపుడే నిజమగు అనంద ము జనించును అరణ్యమందలి ప్రతివృక్షమును తదితరవృక్షము ల జీవితమును మె సపుయ్యుగాన మానవుడు తన భ్యవ్యవూప ప్రకటనయందు తన పొరుగువాని జీవితమును ధ్వంసమొనం చును అందుచేతనే ఘోషము చింత దుర్బయములు గలుగు ను ఒకనిజీవితము మరొకని నేత్రములతో బాస్పముల జనింప జేయుని యట్టి క్రమమును యద్యుక్తమే ప్రతివానియం దుదముం పవలెను” అని పత్రిక

బాపట్ల నబ్బారినేటు జడ్డి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పిటిషను. నెం 76/1928
పిటిషనరు—వ త్తిరావువయ్య కుమారుడు రంగ నాయకులు తయన్న కిస్ నంధ్రములు వైశ్యు డు, గుమస్తా బంగిల్ ప్రస్తుతం బాపట్ల కోంటరు పిటిషనరు— తాతారాములు వగైరా.
1920 సం॥రం 1-వ అప్ర 19 (2) కేసు ను జనవరించి వై పిటిషనరు తనను ఇన్ సాల్వెన్సీగా తీర్చుకొందుమని కోర్టు వారిని కోరచు బాపట్లకు 2-29 తేదికి వాయి దా వేయబడినది యం కమాలముగా తీరియ జేయడమొనది యం. అనంతరీరావు పంతులు
బాపట్ల, 15-1-29. } బి. పి. డి. ఆర్. అడిగర్ సర్కారి నేటు జడ్డి.

లాహోరు సిపాయిల సత్యాగ్రహము

తమనాయకులకు విడుదలచేసిననేగాని వారి

సత్యాగ్రహము శాంతింపదు

లాహోరు, జనవరి 16 — ఓవాన చదునలాలుగారు మధ్యవర్తిత్వము వహించి గవర్నమెంటువారికి సిపాయిల తరపున ఈరితిగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి — పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుగారి యనుజ్ఞను పొందియే సర్దారు అనువసంగు గారు సిపాయిలకు వెంటబెట్టుకొని లాహోరు వచ్చిరి కాబట్టి యీ సిపాయిలయొక్క యద్దక గాయకులను విడుదలచేయ బడిననేగాని ఈ సిపాయిల తమ ప్రవర్తనలను ఎన్నకొని గవ ర్నమెంటువారితో సంధి వజాలక

నాయకులవిచారణ

లాహోరు జనవరి 16 — అనువసంగు, సంపూర్ణ సింగులవిచా రణ జరుగుచున్నది వీరి తరపున ఓవాన చదునలాలుగారు వాదించుచున్నార తేను 20గి 18 వ తేదికి వాయిదా వేయ బడినది.

మద్రాసుల తరపున సాక్షులను తెచ్చుకొనుటకు తగిన అవకాశములను ఒసంగవలయునని కోర్టువారిని కోరగా కోర్టు వారందల కంగీకరించిరి సిపాయిలలో వేర్వేరు ప్రతినిధుల తో మద్రాసులు కలిసికొని మాటలాడుటకు కోర్టువారు అంగీకరించిరి

ఈసిపాయిలందరును యథార్థిగా నడిపిబోలో భీష్మించి యున్నారు. వీరి సహాయార్థము ద్రవ్యము వసూలుచేయబడు చున్నది.

అనధికారులగు యూరోపియనుల సానుభూతి

లాహోరు, జనవరి 16 — బొంబాయిలోని కాపెన వీ జే లాంగ్ గారు భారతీయ సైన్యమునం దెక్కిన సంబంధ మును ప్రప క్రియను కలనాడు వీరు దివాను చునునలాలువారికి యీ క్రిందితిగా నొకసాక్షభూతి పూర్వకలేఖన వ్రాసిరి— ఈ ప్రాతసిపాయిల శాయకుల నిర్దోషి ఆ రె వ్వు చే యు ట చాలాసంతోషకరమైన విషయము ఇందులకు బ్రిటిష్ వారల మగు నేనును శాభార్యయగు లాంగ్ మూనుపరియును గవర్న మెంటు చర్యకై మాయగ్రహమును వెల్లడించుచు మాసాను భూతిని పోలీసిపాయిల కెంగించుచున్నాము ఈప్రాక సిపాయిల కష్టవిఘ్నములను ఆలించి నివారించుటకు గవర్న మెంటువారి కిదిరిలో ఆ నేక సందర్భములను అవకాశములను కలిగియుండినను వీరి మొరలను తోసి పుచ్చుట వల్ల గవర్నరుగారి కెక్కిన గౌరవ మేమియు కలుగుటలేదు.

ఈ సిపాయిలవద్దకు గవర్నరుగారు స్వయముగా ఒక రిద్దరు ఉద్యోగవలతో వెల్లి నేహపూర్వముగా మాట్లాడి యుండినయెడల వ్యవహారమంతయు గులభముగా పరిష్కార మై యుండెడిది వారి శాయకుల నిర్దోషి వేదరతుగా విడుద ల చేసియుండవలసినది యూరోపియను సంఘ వంతయు మీ కు అనుకూలై మీయెడల సానభూతి కలవానై యున్నారని మీరు నమ్మవలసినదిగా కోరుచున్నాను. యూరోపియనులతో అనధికార వర్తమైనను మీరొకపంబులై యున్నారని నమ్మ దగును మీరు పట్టిన పంకల్యము త్వరగా రక్షేగలదు

(ఫీ. (కె)

కలకత్తాలో మార్వాడీ బెంగాలీ వర్తకులకు తగాదా

కలకత్తా జనవరి 16 — కలకత్తాలో మార్వాడీలు సీను నుండి గుడ్లను ఉగుమతిచేసి బెంగాలు వర్తకులకు చిల్లరగను మొత్తముగను అమ్మకమ్మార బిల్లులను చెల్లించు విషయమై మార్వాడీ దిగుమతి దాదలపను బెంగాలు వర్తకులకు తగాదా ఏర్పడినది. పూర్వబిల్లులను 20 మొదలు 25 శివములతోపుగను, ఇతరబిల్లులను 65 దినముల లోపుగను చెల్లించి బ్యకనియ ఈ ఏర్పాటునకు మార్వాడీ వర్తకసంఘమువారు అంగీకరింపకుల యనిని కోరుచు వంగరాష్ట్ర గుడ్డవర్తకుల సంఘమువారిక తీక్షానము గావించిరి కాని మార్వాడీవర్తక సంఘమువారు ఈ మాదనను అంగీకరింపలేదు అందువై బెంగాలువర్తకులు నేటికినకు సమావేశమై మార్వాడీలవద్ద పరకలకు కొనకూడ దని తీర్మానించుకొనిరి ఒక సంఖ్యల స్టోక్సును ఏర్పరచి, ఒక బాంకిని స్థాపించి, మార్వాడీతో నిమిత్తము లేకనే పర పరి సీనునుండి పతకులను తెప్పించుకొని వ్యాపారము చేయ వలయునని తీర్మానములు గావించబడిన ఈ తీర్మానములకు అయినం దుండుటకై ఒక ఉపసంఘము ఏర్పరచబలెను.

(అ. (కె)

అలిఘరు జనవరి 16. — ఇండియా ప్రభుత్వపు ఎన్యూ కేసునకు కమిషనరు ఆర్ లిటిల్ హౌముల్సుగారు ఈసంవత్సర పు అలిఘరు వచ్చి విశ్వవిద్యాలయపు పట్టద్రావ సభయం దుభవ్యనించెదరు. (అ. (కె)

సంస్థాన ప్రజల మహాసభ

అధినివేశ ప్రతిపత్తి

భారత దేశమునకు అధినివేశ రాజ్యములవంటి నమాఖ్య ప్రభుత్వమును, అందులో భారత సంస్థానములకు ఉచితముగా స్థానమును, భారత సంస్థానములకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును, పౌరహక్కుల నిర్వచనమునుకొరచు మహాసభ తీర్మానముల సంగీకరించెను.

ట్రీటింగ్, జనవరి 15. — సంస్థాన ప్రజల మహాసభకు 900 మంది క్రమింతులకు మైగా వచ్చిరి. అధ్యక్షుడు విశ్వేశ్వరయ్యగారు ఉపసాధమును చదువుటకు పూర్వము రాజగారి జబ్బునుగూర్చి చెప్పి వారికి స్వస్థత గలుగుగాకయని కోరిరి.

అధినివేశ ప్రతిపత్తి

భారత దేశమునకు అధినివేశ ప్రతిపత్తిని కోరుచు సభలోనివారికి విన్నపమును వంపిరి ఈ మొమొరాండము సభలో తీర్మాన రూపమున క్రమింతులవంటి సభవారిచే సంగీకరింపబడినది. అది నిగువ పొందుపరచబడినది.

1. మొమొరాండమ్

భారతదేశమునకు సమాఖ్య ప్రభుత్వ ముండవలె ననియు, అందులో సంస్థానములకు తగిన స్థాన ముండవలెను. భారత దేశ ప్రభుత్వము అధినివేశ రాజ్యములవంటిదై యుండవలెను భారతదేశమున కంతటికి కాసనములు చేయుటకు రెండుసభ లుండవలెను. ఆ సభలో (బ్రిటిషురాష్ట్ర) క్రమింతులు, భారత సంస్థానముల క్రమింతులు నుండవలెను.

సంస్థాన ప్రభుత్వము

సంస్థానములలోని ప్రభుత్వము సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమై యుండవలెను. సంస్థానముల యందలి అన్ని జాతుల మతముల క్రమింతు సార్వజనిక ప్రధాన హక్కులు గారంటి చేయబడును.

శుక్రవారము, భారత సమాఖ్య యొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థ, విదేశాంగ సంబంధములు, దేశీయము, మొదలగు విషయములు చర్చించి, అధినివేశ రాజ్యాంగ నిర్ణయక సంఘము నొకదానిని నిర్ణయింపవలెనని మొమొరాండమ్ కోరుచున్నది. ఈ సంఘము వివిధ అధినివేశ రాజ్యములను సందర్శించి, వానిలోని కడకులను తెలిసికొని, వానిని మనదేశములో సంతకరక ప్రవేశ పెట్టు విలుగున నిర్ణయించవలెను.

ఈ మొమొరాండము తీర్మాన రూపమున వి. శే. శారాయప్పగారిచే క్రమింతులవంటి, మొమొరాండము ప్రతినిధి యగు శ్రీయంత నుండప్పగారు బలపరచిరి కొచ్చిక్ ప్రతినిధి పి. బి. సలెమ్, తిరువాళ్ళూరు ప్రతినిధులగు అద్వైతమినన్, కుంజ కృష్ణప్పగారు తీర్మానమును బలపరచిరి తీర్మాన మామొమొరాండము

(2) సమాఖ్య ప్రభుత్వము

భారత సంస్థానములను (బ్రిటిషురాష్ట్ర) ములను కలపిన సమాఖ్య ప్రభుత్వము భారత దేశములో స్థాపించబడవలెనని తీర్మానము ఆమోదింపబడినది

ప్రతిపాదకుడు - అయ్యకమినన్

అనుబంధము - పి. ఆర్. మినన్, (కొచ్చిక్), సోమశేఖరరావు (మొమొరాండము) కే. నుండరేళ్ళయ్య (పుదుచ్చిట్ట), పి. ఆర్. శాయక్ (ప్రొద్దాబాదు) శుభ్రహృదయయ్య (తిరువాళ్ళూరు)

తీర్మాన మామొమొరాండము.

(3) సంస్థానములలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము సంస్థానములలో సత్వరసంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపన, సంస్థాన ప్రజల యశోయమని తెల్పుచు, సంస్థానాధికారులు కేరళము ఆరాజ్యాంగ విధానమును ప్రసాదింతురు గాకయని మూడవ తీర్మానము కోరెను.

ప్రతిపాదకుడు - సోమశేఖరరావుగారు (మొమొరాండము)

అనుబంధము - స్వామినాథ అయ్యర్ పుదుచ్చిట్ట

పౌరుల ప్రధాన హక్కులు

ఈ క్రింది ప్రధాన హక్కులను క్రమింతు సంస్థానాధీశ్వరులు పరిపాలించవలెనని ఈ మహాసభవారు కోరుచున్నారు.

1. బాక్సాంత్రయము - కత్తికా స్వాతంత్ర్యము.

2. సభలు చేయుటకును సమావేశమగుటకును క్రమింతు సంపూర్ణ హక్కు.

3. కత్తికా కాంతి కిరణమును సీత కిరణమును కానముంటి దేవరాధికా స్వాతంత్ర్యము అందరికిని యిచ్చుట

(4) సంస్థానాధికారిగాని యితర అధికారులకుగాని విన్నపములను పంపుటకును

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా నము అవి ఏవి తగ్గవు. జబారునకు వెళ్లి, వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు.

జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుట్టిని చేర్చుకొనుట కను వైన పదార్థములన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి యున్నవి. అందు జంతుచమురులేవీయు చేరవు. అంతయు యంత్రసహాయముననే తయారగుచు చేతులలో నుంటుబడును. అందరు నేవించదగినది.

గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
DES MOINES IOWA U.S.A
ఇండియా, బర్మా, సిలోన్ నందంటను కెమిస్టు లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును విక్రయింపబడును.

WATERBURY'S COMPOUND

ప్రత్యేకముగా మెచ్చు శీతోష్ణ నిర్ణీతి గల ప్రాంతములకు తయారైన బడుటవల్ల ఎట్టి పరిస్థితులం దైనను చెడదు. మంచిగుణమివ్వ గలదు.

5268-1

ముల పంపుకొనుట. (5) న్యాయమార్గమున తప్ప అరెస్టుచేయుటకు యెవ్వరికిని అధికారము లేకయుండుట. (6) న్యాయస్థానములు శిక్షించిన తప్ప మరెవ్వరును శిక్షించుటకధికారము గలిగి యుండరాదని తెల్పుట

(5) ఇతర హక్కులవారి తోడను, మద్రాస్ బొంబాయి రాష్ట్రముల యందలి సంస్థాన ప్రజాసంఘములలో కలిసి మహాసభ యొక్క ఉద్దేశములను ప్రచారము చేయుటకు యీ క్రింది సభ్యులను యేర్పాటు చేయవలెనని సభ్యులు, (1) విశ్వేశ్వరయ్యగారు (అధ్యక్షులు) (2) మాణిక్యశేలు మొదలూరు (కోకాధిపతి), (3) నుండప్ప (కార్యదర్శి) విశ్వేశ్వరయ్యగారు, కే. స్వామినాథయ్యగారు, పి. బి. సలెమ్, పి. ఆర్. మినన్, వామనరావునాయక్, పి. అయ్యకమినన్, కుట్టికా శాయక్, ఈ సభ్యులు అవసరమయిన యితరులు కూడ చేర్చుకొనవచ్చును.

డివాన్ బహద్దూర్ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారును, సంస్థాన ప్రజల కక్షమున ఆంగ్ల దేశమునకు రావలసిన భారము వల్లిన యితర సభ్యులను చేసిన ప్రకంపనీయమగు కృషికి సభవారి భింసించుచున్నారు. సభ యంకను జరుగుచున్నది. (క్రీ. శ్రీ. వెస్.)

గృహము మార్పుట

18-1-1929 లేదీ నుండి వందేళ్ల స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యగారు ఎగ్జ్యూరు గంగురెడ్డిలో ఉన్న నం. 51 రు రెడ్ వింగ్ బంగారా నుండి ఎగ్జ్యూరురైల్వే స్టేషనుకు ఎదుట నున్న "ప్రాసెస్ట్ కాల్డెక్" కి తమనివాసస్థలమును మార్చిరి.

మహానూర్యావర్తి

త్రవ్వమైన యోగము క్రమింతుకి అవసరమయినది. కలితిరుగుట, నోటనీరుడుట, కాల్చుచేయుట, మంటలు, నోటి పూత, నుండలలో మంటలు, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వ్రాముధము. శ్రీ ముక్త్యాలయశాలలో సంస్థానమున తయారయి - 1-1-29 కు 1-కి రు 5/-.

ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు

1921 లోవలె గ్రామసంఘముల స్థాపించి కాంగ్రెసు ప్రచారము గావించవలెనని కలకత్తాలో కాంగ్రెసు మహాసభ వారు ఆజ్ఞించియున్నారని మహాసభకు త్వరలో మన ఆంధ్రదేశమున సంచారము చేయున్నారని ఈలోపునే మన ము మనజిల్లాలో గ్రామకాంగ్రెసు సంఘముల స్థాపించి ప్రచారము గావించుటకు ఏర్పాటు చేసికొనవలసి యున్నది. కావున ఇదివరలో గ్రామసంఘముల స్థాపించియు ఇతర విధముల కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు సాయపడినట్టి ఈ స్త్రీపురుషు లెల్లరు తిరిగి పట్టుదలతో పనిచేయవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము. ఎవరికైనను కాంగ్రెసు సభ్యుల చేతులకు దరఖాస్తు ఫారములు కావలసిన యెడల మాకార్యాలయమునందు దొరకను

వల్లూరి రామారావు వ్యవహార, తూర్పుకృష్ణాజిల్లా, కాంగ్రెసుసంఘము.

ఉపాధ్యాయసంఘము, నల్గొండ

చెంగల్పట్టుజిల్లా పాన్సేరి తాలూకా సత్యవేడు నందు 19-1-29 లేదీ ఉదయం 8-30 మొదల 10 వరకు మ-రా-శ్రీ, డిప్రెట్టు ఎడ్యుకేషనల్ కాన్ఫరెన్సు క్రమింతువారైన రావు జవాదరు కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద జేచరు మానే జర్ల సభయి,

మధ్యాహ్నము 2-30 గంటల మొదల 5-30 వరకు సత్యవేడురేంజి ఉపాధ్యాయ ఆనివర్సరీ సభ మ-రా-శ్రీ, డిప్రెట్టు ఎడ్యుకేషనలు ఆఫీసరు రామరావు పి. ఇ. ఎస్. వారి అధ్యక్షత క్రిందను,

20-1-29 లేదీ ఉదయం 8-30 మొదలు కగలు 11 గంటలవరకు తిరువనూరు తాలూకాలో జేచరు కాన్ఫరెన్సు మ-రా-శ్రీ తిరువనూరు తాలూకాలో జేచరు ప్రసిడెంటు వారైన డి. కె. రామయ్యనాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రిందను జరుగవలెను.

కె. వెంకట నరసింహయ్య, కార్యదర్శి, ఉపాధ్యాయసంఘము, నల్గొండ.

వృత్తాంతలేఖలు

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరిషత్

జనవరి 15 - నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము వారిచే జరుపబడు పరీక్ష వచ్చే నెల 5, 6 తారీఖులలో జరుగునని నామక వివరణలో ప్రచురింపబడినది. ఆ లేదీలు తెలుపుకొని దినములు గనుక కొందరికొకరైన వచ్చే పరీక్షకు ఫీజువది 9, 10 లేదీలకు మార్చివేసిరి లవగా వచ్చే నెలలోని రెండవ తేది వారము ఆదివారమునాడును జరుగును ఈ సంగతి నరసాపురం దారులు ది. 2 చదుగాక

పుస్తకభాండాగారము

పెనచెట్టబడిన సంఘమువారిచే నరసాపురములో కొద్ది కొరతతో తెలుగు పుస్తకభాండాగారముకట్టి స్థాపించబడుచున్నదని తెలుపుట కింతే సంతసించుచున్నాను (నరసాపురం ద 500 ల ఖరీదగుల పుస్తకములతో ప్రారంభించబడుచున్నది. నెల 1 కి ఒక అబొవొప్పన చంపాలనియ్యి ప్రీతికన్ను రెండ తాల పురుషులకు ఇండ్లకు పుస్తకముల నిచ్చెదరని తెలియుచున్నది సంఘపునభ్యుత్తుల వేరెవందా అవసరములేదు ఈ సంఘము రిజిస్టరీ చేయబడిన సంఘము దీనికి స్వంతభవనమే ఒకటి కొరతగా నున్నది. మహారాజరాజశ్రీ ఎర్రప్రెల్లి నారాయణమూర్తిగారినింటి భవనమును ఉదార సంహతులున్ను తలచినగాని యీకొరత తీరదు.

నిడదవోలు - నరసాపురం రైల్వే

ఈ రైల్వేపని పూర్తిగావచ్చిన దని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నాను నుమారు 15 కోట్ల క్రిందట రైన్ నరసాపురం చేరినది. ఇక ప్రేక్షకులకు పని ఇంకొక 15 కోట్లలో పూర్తి అయిపోవును వచ్చే నెల 5-వ తేదీని నిడదవోలువద్ద శ్రీగంధర్వగారిచేత యీ రైల్వేలను తెలుపబడునని తెలియుచున్నది ఆ లేదీని వాల్తేరుకు వచ్చును నిడదవోలులోకి రైల్వేను తెరచి వెంటనే వాల్తేరుకు వెదలిపోవురని తెలిసినది.

కైకలూరు తాలూకా

(స్వకీయవిలేఖరి)

గౌ. రివిన్యూమెంబరుకా

మద్రాసు ప్రభుత్వ రివిన్యూమెంబరు గౌ. సర్ యకా. ఇ. మాస్టర్ క్యాంక్స్ దొరగారు 29-12-29 తేదీని ఈ తాలూకాకు దయచేసి తాదీనాడలకు యొద్దముకాముచేసిరి. వారిలో కృష్ణాజిల్లాకలెక్టరు ఏ. జి. లీచగారు కృష్ణా యాస్ట్రాకా దివిజ్ ఓ ఎక్సిక్యూటివు ఇ జనీరు యస్. డి. (మోపునాడు, స్పెషల్ ఆఫీసరులు) సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు మహమ్మద్ ముహమ్మద్ సాహెబుగారు ఉండి ఆనాడు సాయంత్రము రిగంజీలకు వారి మకాము యొద్దనే ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటుకాబడిన పంజీరిలో తాలూకా రైతుల నుమారు 500 మంది సమావేశమై గౌ. రివిన్యూమెంబరువారికి తాలూకాయొక్క ఇరిగేషన్ ట్రయిన్ జి రీసెటిల్ మెంటు రీమాడర్సింగు రీస్ట్రాంగింగు ఆయకట్టు వృద్ధి మొన్నగు విషయములనుగూర్చి విన్నవించిరి. ప్రైవేటుముల నన్నింటిని తాలూకాకు 60 సంవత్సరముల క్రిందనుండి సంబంధించిన అంకెలతో సహా మ రా శ్రీ సుడిపాటి వెంకటాచలపతి కంతులుగారు శ్రీవారికి బాగుగా నచ్చజెప్పిరి శ్రీవారు తాలూకాయొక్క సిరిగేషన్లు సెటిల్ మెంటు యొగింతో విని తాము ఈ తాలూకా అభివృద్ధినివయమై బాగుగా ఆలోచించెదమని నెల విచ్చిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు అసమావేశముయొక్క ఫోటో తీయబడెను. తదనంతరము ప్రైవేట్ యొగింతలకు పాశ్చాత్యవద్ధి ననుసరించి అల్పపరిమితు గావించబడెను.

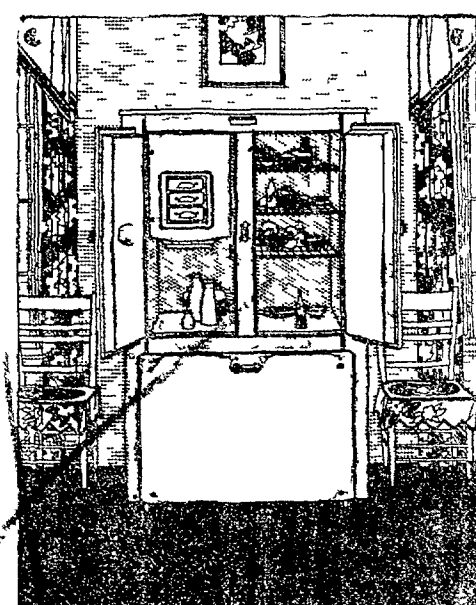
తాలూకాబోర్డు ఎన్నిక

ఈ తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు 11-2-29 తేదీని జరుగును 21-1-29 తేదీని అభ్యర్థులయొద్ద దరఖాస్తులు తినికొగ బడును కావున సంబంధులగు రిగ్రడ్రచారము సేయుచున్నార (పెసిడెంటు తదని మండలికాపు ను, రా శ్రీ సుడిపాటి సూర్యనారాయణ నాయకులగు పాండుదరి నవరిగా నున్నది.

కోరుకొల్లు పోలింగు

ఈ పోలింగులో 9 గ్రామములు గలవు ఈ గ్రామముల పోల్ల పోటీలేకనే కోరుకొల్లు గ్రామపాస్త్రవ్యులును, వందా

నూతన ఫ్రిజ్

అటోమోబైలు ఎలిక్ట్రిక్ రిఫ్రిజిరేటర్లో, కనిపెట్టిన దానిగ విశేషాభివృద్ధిగలిగి రయారోనర్న బడినది. యీ నూతనమాదిరి ఫ్రిజ్. చూచుటకు అందముగాను, ఎక్కువ ఆర్పాటములేకుండా పనియొనర్చినను యిది చాలశక్తి గలది పీటిలో చిన్నమాదిరి పెరతము భోజనమువ్యక్తముతో రిఫ్రిజిరేటర్ క్యూబులను రయారోనర్న గలదు అది యీ పెంటులెల్లు ఎంతవేడిగానున్నను, మందుగడ్డయొక్క శీతోష్ణము మార్పుకొందదు. అవసరపదార్థములను కుచిగాను కుభ్రముగాను చాలకొరతలవరకు పుండుకొనవచ్చును. భోజనసాముగ్రిలో వృధాగాపోయే కదార్థము విలువతో దీనిని భరించవచ్చును వివరములకు వ్రాయుదు.

బొంబాయి
టూటికారన్

VOLKART

ENGINEERS

కరాచి
లాహోరు

ఆ ర్శీ ని య న్ న వీ థి, మ ద్రా సు.

డిజిల్స్ - రెక్టర్లెన్జ్ అండు కో మద్రాసు, బెంగళూరు, జి. హెచ్. బూలె అండు కో, బెంగళూరు, F. N. 3.

యతీల ఆనరరీ ఆర్డర్ల జరుగు అగు ను. రా శ్రీ సుడిపాటి సూర్యనారాయణ పంతులుగారిని తాలూకా బోర్డు మెంబరు గా బంపనయనని 6-1-29 తేదీని కొచ్చెర్ల గ్రామములో బొమ్మినంపాడు గ్రామపాస్త్రవ్యులు మొఖసాదార్లను అగు ను. రా. శ్రీ దామెర రంగయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద ఆపోలింగు వోల్టర్లసభ తేసిరి. ఆ సభకు రెండు గ్రామముల వారు తప్ప మిగతా ఏడు గ్రామములవారు నుమారు 200 మంది వచ్చిరి. అక్కను కాపుసంఘము తరపున మ. రా. శ్రీ చిన్నపెట్టి వెంకయ్య సరవారిశెట్టి బోగయ్య సరవారిశెట్టి రామకృష్ణయ్య గార్లు సభవారిని ఈ ఆసకాశమును తమకు ఇయ్యవలసినదని కోరగా పంతులుగారు వికమత్యమే ప్రధానముని సభలో గంధి రోపశ్యాస విచ్చుచు తాము నిలబడవలసియు, ఈయనకాశము ను కాపుసంఘమునకు ఇయ్యవలయుననియు హెచ్చరించిరి, అక్కడ జేరిన సభ్యులందఱు ఆహదించిరి.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆల్ ఇండియా గ్రాండు ఛాంపియన్ టూర్న మెంటు విజయరాంపూర్ (కోరుకొండ) విజయనగరము, జనవరి 11 - శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహారాజావారిచే స్థాపించబడిన టూర్న మెంటు గత డిశంబరు 28 మొదలు 31 వరకు విజయరాంపూరులో జయప్రథముగా జరిగెను. ఇంకా దర్బారు టూర్న మెంటులు కళాకాల విద్యార్థులకు ప్రత్యేకింపబడినవి, కాకినాడ మొదలు కిడ్లకూరువరకు టీమ్సువచ్చినది దర్బారునకు 18, గ్రాండు ఛాంపియనుకు 81 టీములువచ్చినవి. వాటిలో విజయనగరము, బాద్మింటనులో కాకినాడ, తెన్సిసులో విజయనగరము జయమొందినవి. దర్బారుపండులలో కాలిబంది విభాగ వట్టుం కాలేజీ, తెన్సిసు కాకినాడ కాలేజీ గెలిచినవి. జయ మందినవారికి పీల్లు, గిన్నెలు, వరకములు శ్రీ సంసాన దివాన్లైన యేమారీ సరసింహం పంతులుగారు పంచిపెట్టిరి విజయనగరములోని ముఖ్య లాహోరిపంజీరి, విజయనగరము కాలేజీ బాలభటులు ఈటోర్న మెంటు కపిటీవారికి సాయము చేసిరి. కార్యదర్శిగారగు ఏ ఎల్ సరసింహారాజగారు, భిల్లే దారగు రామారీ జగన్నాథరావు పంతులుగారు చక్కని ఏర్పాట్లు చేసిరి.

వైసికిల్ల పై ఇండియా తిరుగుచున్న

బంగళా యాత్రికులు

దుర్గాదాసు భట్టాచార్జీ, శివచంద్ర భట్టాచార్జీ, విశ్వ

శ్వరశాధ సాంజే ఆను ముగ్గురు యాత్రికులు గత డిశంబరు 2 వ తేదీని కాశీలో బయలుదేరి ఇండియా యాత్ర సలుపుటకై తిరుగుడు కలకత్తా, పూరీ, బరంపురి, శ్రీకాకుళం మీదుగా ఈడోరు 5 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు వచ్చినారు తిరిగి ఆరోజుననే రిగంజీలకు బయలుదేరి భీమునిపట్నం సీంహాచలం వెళ్లి నారు. అక్కడనుండి విభాగవట్టుం మీదుగా, చెన్నపురీ, మైసూరు, బొంబాయి, ఢిల్లీ మొదలగు స్థలములకు పోయెదరు. వీరు శుభముగాను, సంతోషముగానున్నార. దేశమునంతయు చూచుట వీరి యుద్దేశముగా చెప్పిరి. చాలాదైర్యవంతులనె నున్నారు. వారి నివాసస్థలము కాశీ, వారివయస్సు ముప్పది లోపు.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

జనవరి 18 - మొన్న సాయంత్రము నుమారు 6 1/2 గంటలకు ముగిసివత్ ఆఫీసునందు బందరు ఆరోగ్యసమితివారి సభ శ్రీ మేజరు కొత్త వెంటలరమజారావు వి యస్, యస్. గారి ఆధిపత్యముక్రింద సమావేశమయెను. రాబోవు ఫిబ్రవరి నెల 18-వ తేదీమొదలు బందరులో జరుపబోవు ఆరోగ్యశివారమునకు సంబంధించిన యేర్పాట్లు చేయవలయునను సంశయముగూర్చి చాలవర్న జరిగెను. అందు కొందరు ప్రదర్శనమునకును కొన్నికొన్ని యంత శ్యాసములకును టికెట్లు పెట్టవలెనని యంతపాదించిరి. కాని కొందరు అట్టి యేర్పాట్లుచేసినచో ప్రదర్శనము తగుముంది (నే కుతుల నాకర్షింపబాలదనియు కాపున అట్లుచేయుట భావ్య ముకాదనియు అభిప్రాయపడిరి. ప్రదర్శనమునకు వ్యయమును కొంతవరకైనను టికెట్లు వట్లవచ్చు నాదాయముతో సరిపుచ్చుట యుక్తముగా భిర్లులన్నియును ముగిసిపోటివారును ఆరోగ్య సమితివారు నుభరించుట యుక్తముకాదనియు మరికొందరు ఉద్దేశపడిరి. సెమ్మల బిక్కాక్క అజా రెండు అజాలవొప్పన నయిన టికెట్లు పెట్టుటయే యుచితముని తీర్మానింపబడెను. ప్రదర్శనమునకు భిర్లులనిమిత్తము "ఆరోగ్యవార" మన కొన్ని సీసీమా ప్రదర్శనములను (ప్రత్యేకము ఆరోగ్య విషయమునకు సంబంధించు విధముగ) తీర్మాటుచేయుటకు తీర్మానింపబడెను. దాక్టరు మత్తుగాడు బందరులో జరుగనున్న ఆయుర్వేదముసభకు 21-వ తేదీకి విచ్చేయుదురుగాన వారిచేత ఆ సభ దర్శనమున ఆరోగ్యసమితివారి యాదరణక్రింద నొక ఉపశ్యాస ము యేర్పాటుచేయుటకును తీర్మానింపబడెను.